

Συνδιάσκεψη Σχολής Αρκέην

Λονδίνο

30-31 Μαΐου 2026

Βασικός τόνος:

*Ας καταστρέψουν τα πυρά της ομαδικής ζωής
τον πέπλο που κρύβει την Όψη του Πατρός.*

Πίνακας Περιεχομένων

ΣΑΒΒΑΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ, Ανοιχτή Συνεδρία:

Σαμπαλλική Δύναμη: Η Θέληση του Θεού με μια νέα & δυναμική ζωντάνια	
Mario Eugster	3
Τρεις σπουδαστές διατυπώνουν 3λεπτες στοχαστικές σκέψεις με θέμα «Τα Πυρά του Εξαγνισμού»	
Thalia Doani	9
John Dumigan	10
Vicky Patsourati	11
Οραματισμός: Εφελκύνοντας ένα Σύμβολο της Νέας Εποχής	12
Αποκαλύπτοντας τον Εαυτό: Διαδρομές στην Εκπαίδευση προς Ορθές Ανθρώπινες Σχέσεις	
Barbara O'Toole	13
Φεστιβάλ της Ανθρωπότητας: Πανσέληνος Διδύμων	
Barbara Valocore	21

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑ, Ανοιχτή Συνεδρία:

Διαυγής Όραση: Οι Δοκιμασίες και οι Θρίαμβοι της Μαθητείας	
Shideh Pouria	26
Στοχαστική Προσέγγιση στη Διαύγεια	30
Η Επικλητική Δύναμη της Ανθρωπότητας: Ο Ρόλος της Μουσικής και του Δημιουργικού Ήχου στο Ομαδικό Έργο	
Alice Bishop	30
Φωνηεντισμός και Ιερός Λόγος	
Ian Welch	34
«Το Τέλος του Χρόνου» – Το Τέλος του Πέπλου;	
Ana Lucia Mercé	39

Απογευματινή Συνεδρία Ανοιχτή – Λονδίνο Σάββατο 30 Μαΐου, 14:00-17:30

Η Σαμπαλλική Δύναμη: Η Θέληση του Θεού με μια νέα και δυναμική ζωντάνια

Mario Eugster

«Η ... πιο ισχυρή δύναμη είναι εκείνη που εισρέει στον κόσμο από τη Σαμπάλλα, το πλανητικό κέντρο όπου η Θέληση του Θεού είναι γνωστή... Σήμερα αυτή η δύναμη κυλά από το Άγιο Κέντρο· ενσωματώνει την όψη Θέληση της τωρινής παγκόσμιας κρίσης και τα δύο επικουρικά της αποτελέσματα ή ποιότητες είναι: (α) Η καταστροφή εκείνου που είναι ανεπιθύμητο και παρεμποδιστικό στις τωρινές παγκόσμιες μορφές (στη διακυβέρνηση, τη θρησκεία και την κοινωνία). (β) Η συνθετική δύναμη που συνδέει εκείνο που μέχρι τώρα ήταν χωρισμένο. Η Σαμπαλλική δύναμη είναι τόσο νέα και τόσο μη αναγνωρίσιμη, ώστε είναι δύσκολο για την ανθρωπότητα να τη γνωρίσει για ό,τι είναι – η εκδήλωση της ευεργετικής Θέλησης του Θεού με μια νέα και δυναμική ζωντάνια».

«Γιατί ο ουρανός είναι γαλάζιος;» είναι μια ερώτηση που θέτουν τα μικρά παιδιά σε όλο σχεδόν τον κόσμο. Αργότερα, η εκδοχή για εφήβους μπορεί να ακούγεται κάπως έτσι: «Μπαμπά, δεν σου φαίνεται περίεργο που υπάρχει ουρανός;» Πώς απαντούν οι ενήλικες σε αυτές τις ερωτήσεις; Θα λέγαμε, λοιπόν, ότι, ιδανικά, η απάντηση θα έπρεπε να σέβεται και να συντονίζεται με τον τρόπο επικοινωνίας του παιδιού, αλλά και να λαμβάνει υπόψη την ηλικία αυτού που ρωτά. Αν απαντήσουμε σε αυτή την ερώτηση λέγοντας «εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο το φως του ήλιου διασκορπίζεται από τα αέρια και τα μόρια στην ατμόσφαιρα», παρότι αληθεύει από υλική και επιστημονική άποψη, ένα πολύ μικρό παιδί μπορεί να μείνει ελάχιστα ικανοποιημένο, αν όχι εντελώς αδιάφορο, και στη συνέχεια να ξεκινήσει μια σειρά από περαιτέρω διευκρινιστικές ερωτήσεις του τύπου «γιατί όμως;». Όπως έγραψε η Kate Waring, εργαζόμενη και μητέρα που ζει στην κοινότητα του Findhorn, σε ένα πολύ πρόσφατο ενημερωτικό δελτίο:

Τα παιδιά θα ρωτήσουν «Γιατί;» περίπου δέκα χιλιάδες φορές την ημέρα, θα καταρρίψουν την κοσμοθεωρία σου πριν προλάβεις να τελειώσεις το (σχεδόν σίγουρα χλιαρό) φλιτζάνι τσάι σου και θα σε επικρίνουν για αντιφάσεις που ούτε καν ήξερες ότι είχες.

Ένα πρωί, που ταξίδευα σε ένα τρένο γεμάτο κόσμο για το Λονδίνο, έλαβα μια ωραία απάντηση στην ερώτηση «Γιατί;» ενός μικρού παιδιού, καθώς ανοίχτηκε ένας δημιουργικός διάλογος, όπου ο πατέρας μοιράστηκε την παρατήρηση και την περιέργεια του παιδιού, σημειώνοντας εντυπώσεις και θέτοντας ο ίδιος ερωτήσεις. Αντί να δώσει τη “σωστή και αληθινή απάντηση”, η ίδια η ερώτηση όσο και ο διάλογος έγιναν λόγος αλληλεπίδρασης.

Τα «Γιατί;», που ξεπηδούν τόσο φυσικά από τα παιδιά, έχουν μια “αποκαλυπτική” δύναμη και διεισδύουν βαθιά στα στρώματα των εννοιών, των σκεπτομορφών και των συνηθειών. Το να ρωτάς «Γιατί;» σηματοδοτεί την αιτιότητα που υπάρχει στην ύλη, εξετάζεται η πρόθεση και η σκοπιμότητα με το «Γιατί το είπες ή το έκανες αυτό;», και τελικά εισχωρεί στα βαθιά υπαρξιακά ερωτήματα του νοήματος και του σκοπού, όπως «Γιατί υπάρχει το κάτι αντί για το τίποτα;». Τα ερωτήματα σχετικά με το νόημα είναι εγγενή στην ανθρώπινη φύση, αλλά αναφέρονται ιδιαίτερα ζωντανά κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας και της εφηβείας. Οι

έφηβοι αμφισβητούν βαθιά τη ζωή. Αρχίζουν να παλεύουν με τον σκοπό και τολμούν να εξετάσουν σε βάθος όλα τα ερωτήματα σχετικά με το «νόημα της ζωής».

Ωστόσο, σε μια κυρίαρχη υλιστική-επιστημονική κουλτούρα, αυτό μπορεί συχνά να υποδεικνύει μια άβυσσο μπροστά μας, ιδίως όταν ερχόμαστε αντιμέτωποι με ένα κενό και απουσία απάντησης σε ερωτήματα για το βαθύτερο νόημα και το σκοπό της ζωής. Η έλλειψη ανταπόκρισης ή η αναστολή της έρευνας και της περιέργειας οδηγεί σε πολιτισμική και συστηματική αποφυγή.

Μήπως η διαδεδομένη κρίση ψυχικής υγείας της νεότερης γενιάς μας αποτελεί εν μέρει αντίδραση ή εξέγερση απέναντι σε αυτό; Είναι, άραγε, μια κραυγή που αναδύεται από το κενό του υλισμού, όσο κι από μια αίσθηση ματαιότητας και απομόνωσης; Ακούγεται σαν μια φωνή μέσα στην πολυφωνία των κρίσεων που ζητά απελευθέρωση από τον μονόπλευρο υλισμό, ο οποίος βασίζεται σε μια περιορισμένη, αναγωγική επιστημονική προσέγγιση της ζωής, συχνά αποσυνδεδεμένη από κάθε βαθύτερο εσωτερικό νόημα και σκοπό, αφήνοντας πίσω αυτό που ο Ken Wilber αποκαλεί έναν κόσμο «επίπεδης γης»: ένα χωρίς νόημα, τυχαίο και καθαρά υλικό σύμπαν, στο οποίο η ανθρωπότητα αποτελεί μια ευτυχή – ή, αναλόγως θέασης, ατυχή – βιολογική και εξελικτική τυχαιότητα.

Παρατηρώντας την κατάσταση στον κόσμο, το θέμα του σκοπού και του νοήματος γίνεται αισθητό σαν ένας σταθερός ρυθμός πίσω από τα παρασκήνια των παγκόσμιων γεγονότων. Η ανθρωπότητα δεν ικανοποιείται πλέον με παλαιού τύπου έτοιμες απαντήσεις, που έχουν σχεδιαστεί για να απαλλάξουν από ερωτήσεις αφήνοντας να συνεχιστούν οι συνηθισμένες και οικείες δραστηριότητες. Τυφλωμένα από την φαινομενική καινοτομία της επιταχυνόμενης τεχνολογικής προόδου, η παράσταση εξακολουθεί να λειτουργεί σε μεγάλο βαθμό με βάση παλιά διαχωριστικά μοντέλα. Μεγάλο μέρος της βαθύτερης δυναμικής των παγκόσμιων κρίσεων συνδέεται αναμφισβήτητα με αυτή την κρίση νοήματος και απαιτεί ριζική επανεξέταση της σχέσης της ανθρωπότητας με τα βασίλεια της φύσης και του πνεύματος.

Η πνευματική και εσωτερική εκπαίδευση και πειθαρχία, όπως αυτή που προσφέρεται στη Σχολή μας, μας εισάγει σε μια βαθιά ενασχόληση με νόημα και σκοπό, καθώς μαθαίνουμε να αισθανόμαστε την εσωτερική, πύρινη ροή της Θείας Θέλησης που οδηγεί την εξέλιξη μορφής και συνείδησης. Υπάρχει μια λεπτοφυής περιπλοκότητα στην εσώτερη σχέση μεταξύ Θέλησης, Σκοπού και Νοήματος. Η ερώτηση «γιατί;», χαράζει ένα μονοπάτι προς τον κόσμο του νοήματος, το οποίο όταν ακολουθηθεί σε πνευματικά βάθη πέραν του κόσμου της μορφής, φέρνει τον μαθητή εγγύτερα σε εκείνο το μεγάλο Ιερό Κέντρο της Θείας Θέλησης και του Σκοπού που αποκαλούμε Σαμπάλλα. Ο Θιβετανός μας λέει ότι η Σαμπαλλική Δύναμη ρέει τώρα μέσα στην ανθρωπότητα άμεσα και όλο και περισσότερο χωρίς τη μεσολάβηση της Πνευματικής Ιεραρχίας. Αυτό δημιουργεί δυσκολία για την ανθρωπότητα, καθώς πρέπει να μάθει να χειρίζεται την πνευματική ενέργεια της Θέλησης με μεγαλύτερη ελευθερία και ανεξαρτησία. Οι μαθητές και οι παγκόσμιοι υπηρέτες, σε κάθε τομέα της ανθρωπίνης δραστηριότητας, καλούνται να αφυπνίσουν και να εξευγενίσουν την εσώτερη πνευματική τους αντίληψη, ώστε να αισθανθούν τον πλανητικό σκοπό σε συνάρτηση με τον σκοπό της Ψυχής, τον εξελισσόμενο σκοπό της ανθρωπότητας και το ευρύτερο πλανητικό σχέδιο.

Σήμερα, όλοι οι άνθρωποι καλής θέλησης που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους καλούνται με μοναδικό τρόπο να ανταποκριθούν με αποφασιστικότητα στις λεγόμενες «πολυκρίσεις»,

έναν όρο που περιγράφει την αλληλεξάρτηση μεταξύ οικολογικών, πολιτικών, οικονομικών, υγειονομικών και πολιτισμικών κρίσεων. Προκειμένου να υπηρετήσουν εν μέσω αυτής της παγκόσμιας έντασης, οι μαθητές καλλιεργούν μια διπλή στάση: πρώτον, μια εντατικοποίηση της πνευματικής έντασης και της θέλησης στην Ζωή της Ψυχής και, δεύτερον, μια ακλόνητη προσοχή και πλήρη παρουσία στον κόσμο της μορφής, που γίνεται ορατή μέσα από τους Οφθαλμούς της Ψυχής με ένα ακτινοβόλο, στοργικό και αποφασιστικό βλέμμα.

Αυτή η πνευματική στάση συμβολίζεται ως εάν να στέκει και να ζει κάποιος στο κέντρο του Σταυρού της Μαθητείας. Αυτή η υψηλή πνευματική ένταση μπορεί να προσφέρει ματιές μέσα σε μια βαθύτερη σύνθεση της Ζωής, η οποία οδηγεί τη διαδικασία της ενοποίησης, με την οποία η ανθρωπότητα αγωνίζεται καθοδόν προς την παγκόσμια συνεργασία.

Τα αποσταθεροποιητικά και ανησυχητικά παγκόσμια γεγονότα της εποχής μας μπορούν εύκολα να τυφλώσουν την ανθρωπότητα, στερώντας της κάθε αίσθηση οράματος ή σκοπού, καθιστώντας τους ανθρώπους ευάλωτους στον φόβο, την άγνοια, τον κυνισμό και τον πειρασμό της απόδρασης από την πραγματικότητα. Οι πνευματικοί αναζητητές και οι μαθητές δεν είναι απρόσβλητοι από αυτές τις επιδράσεις, αλλά διαθέτουν τα μέσα ώστε να απελευθερωθούν από τέτοιες παγίδες, ζώντας ως λυτρωτικά σημεία Φωτός. Υπηρετούν αντιστεκόμενοι στην έλξη προς τα κύματα του φόβου και διατηρούν μια δυναμική ισορροπία στο κέντρο του σταυρού. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ευθυγράμμισης του νου και της καρδιάς στο Φως της Ψυχής, το οποίο στη συνέχεια σχηματίζει το δισκοπότηρο μέσα στο οποίο μπορεί να διαχυθεί το Θέλημα του Θεού.

Η πνευματική θέληση ενεργεί μέσω του έντονα εστιασμένου, γεμάτου αγάπη νου, μετατρέποντάς τον σε ένα κοφτερό, όμοιο με ξίφος, όργανο, με αιχμηρές, αλλά ευέλικτες νοητικές αντιλήψεις. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στον μαθητή να συμβάλει στη λύτρωση από τη γοητεία και την πλάνη, συμπεριλαμβανομένων των στερεοτυπικών, κρυσταλλωμένων σκεπτομορφών και των αστρικών δυνάμεων, και πάνω απ' όλα τον φόβο και την απόγνωση που τροφοδοτούν την αίσθηση της ματαιότητας και της απελπισίας. Ο κοφτερός νους που λειτουργεί ως ξίφος δεν πληγώνει, αλλά θεραπεύει, όπως συμβολικά απεικονίζεται από το φλεγόμενο ξίφος του Αρχάγγελου Μιχαήλ. Έρχεται, επίσης, στο νου μας η ρήση του Χριστού: «Δεν ήρθα να φέρω ειρήνη, αλλά ξίφος» (Κατά Ματθαίον 10:34). Μερικές φορές παρερμηνευμένη για να δικαιολογήσει τη βία, αυτή η φράση συνοψίζει τη Θέληση για Αγάπη και τη Ριζοσπαστική Πνευματική Παρουσία στον κόσμο, με την οποία ο Χριστός αμφισβήτησε τις κοινωνικές, θρησκευτικές και πολιτικές εξουσίες, κι επίσης τη βία και τον φόβο. Ο Χριστός αγκυροβόλησε την πύρινη Αγάπη της Θεότητας στη Γη. Όταν αυτή ληφθεί στο ανοιχτό καρδιακό κέντρο, γίνεται η πηγή δύναμης και ανθεκτικότητας ώστε να υπηρετούμε με μια άνευ όρων αγαπητική παρουσία στον ταραγμένο κόσμο μας.

Χωρίς μια αφυπνισμένη καρδιά, η επίδραση της Σαμπαλλικής δύναμης τείνει να ενισχύει τις προσκολλήσεις της προσωπικότητας και μια ξεχωριστή προσωπική θέληση. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να τροφοδοτήσει υλιστικές στρατηγικές για την αποφυγή υπαρξιακών φόβων και να ενισχύσει παγιωμένα πρότυπα συσσώρευσης πλούτου, που οδηγούν σε κατάχρηση εξουσίας επί των άλλων και σε εκμετάλλευση της ζωής. Τέτοιες τάσεις γίνονται πλέον εκθετικά πιο προβληματικές με τις ισχυρές τεχνολογίες που έχουμε στη διάθεσή μας, και όταν υποστηρίζονται από ιδεολογίες όπως ο μεταανθρωπισμός, η ανθρωπότητα διατρέχει τον κίνδυνο να καταπνίξει και να σταματήσει την πνευματική ανάπτυξη και εξέλιξη κλείνοντας το κέντρο της καρδιάς. Αν κλείσουν οι πόρτες της ανθρωπίνης ευαισθησίας και ευπάθει-

ας θα αμβλυνθεί επίσης η αντίληψη του βαθύτερου νοήματος και της ομορφιάς της ζωής.

Για την ανθρωπότητα στο σύνολό της, η αφύπνιση του πυρός στην καρδιά και η εξάσκηση του νου σε φωτισμένη προσοχή φαίνονται επομένως ζωτικής σημασίας σε αυτή την κρίσιμη περίοδο. Αποτελούν αναγκαιότητα για μια ευρύτερη πρόοδο προς το Φως της Συνείδησης της Ψυχής και, ως εκ τούτου, για την αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρουν οι εκ βάθους αβεβαιότητες και οι χαοτικές συνθήκες. Η εντονότερη διέγερση της ανθρωπότητας και της πλανητικής ζωής μέσω της ισχύος της Σαμπαλλικής δύναμης προσφέρει στον Πλανητικό Λόγο και σε όλα τα βασίλεια της Γης δυνατότητες για ένα αφάνταστο και θαυμάσιο εξελικτικό δυναμικό, όπου η ανθρωπότητα διαδραματίζει έναν ζωτικό ρόλο.

Μας λένε ότι η Σαμπαλλική δύναμη είναι «τόσο νέα και άγνωστη, που είναι δύσκολο για την ανθρωπότητα να καταλάβει τι ακριβώς είναι». Η Σαμπάλλα φαίνεται να λειτουργεί τόσο ως ισχυρός καταλύτης και επιταχυντής της τρέχουσας κατάρρευσης της παλαιάς τάξης, όσο και ως αποκαλυπτής της βαθύτερης σύνθεσης του συνόλου της πλανητικής ζωής. Αυτή η χαοτική κατάσταση μετάβασης ανοίγει το παράθυρο της ευκαιρίας για να σπαρθούν οι σπόροι της Θέλησης και του Φωτός ενός νέου πολιτισμού.

Σε συνεργασία με την Πνευματική Ιεραρχία, οι παγκόσμιοι υπηρέτες έχουν την ευθύνη να καλύψουν τα κενά και τις ρωγμές που προκαλούνται από την αναταραχή και την αποσταθεροποίηση. Συμμετέχουμε σ' αυτό το έργο μέσω αυτόβουλης και ηθελημένης ευθυγράμμισης μεταξύ εσωτερικού έργου στο διαλογισμό και εξωτερικής υπηρεσίας μέσα στη δίνη των παγκόσμιων προβλημάτων, ανοίγοντας έτσι αγωγούς φωτός και αναζωπυρώνοντας τη ζωοποιό πύρινη θέληση και αγάπη σε όλες τις εσωτερικές και εξωτερικές σχέσεις. Τα κενά, το χάος και οι ρωγμές στις ανθρώπινες κοινωνίες είναι χώροι που αναμένουν να γεμίσουν με ζωντανά δίκτυα σχέσεων, υφασμένα από φωτισμένες σκέψεις, λόγο και πράξεις.

Σε αντίθετη περίπτωση, τα κενά αυτά μπορούν να καταληφθούν από δυνάμεις διαχωρισμού, όπως ο αυταρχικός έλεγχος και η τεχνοκρατική υποδούλωση, για παράδειγμα μέσω «πειρατείας» (hacking) της ανθρώπινης προσοχής μας με ψηφιακά μέσα και της δημιουργίας μιας ψευδο-σύνθεσης δια μέσου μηχανικής ομοιομορφίας, καταστέλλοντας κάθε αμφισβήτηση εξουσίας και δύναμης. Αυτή η επικίνδυνη διαδρομή θα ακύρωνε τότε και τις εκπληκτικές ευκαιρίες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες, εφόσον αυτές υπηρετούν την ανθρωπότητα αντί να ανάγονται σε κυριαρχικά ή, ακόμη χειρότερα, διαστρεβλωμένα εργαλεία ελέγχου, χειραγώγησης και περισσότερης βίας.

Ανακύπτουν ερωτήματα για την ομαδική μας εργασία, όπως «Πώς μαθαίνουμε να συνεργαζόμαστε με τη Σαμπαλλική δύναμη; Πώς συμμετέχουμε καθημερινά στις ζωτικές επιλογές της εποχής μας, ώστε να υπηρετούμε τους συνανθρώπους μας, την Ιεραρχία και όλες τις μορφές ζωής σε αυτόν τον πολύτιμο πλανήτη Γη;»

Το σύμβολο της Νέας Εποχής αποτελεί έναν θαυμάσιο οδηγό και εργαλείο για οραματισμό. Τοποθετεί τον Σταυρό της Μαθητείας μέσα στο ευρύτερο πλανητικό και κοσμικό πλαίσιο. Η γεωμετρική δομή του συμβόλου απεικονίζει επίσης τη δυναμική ισορροπία, την επικέντρωση και την ευρύτητα του εμποτισμένου από την Ψυχή μαθητή. Η καθημερινή πνευματική ενσωμάτωση του συμβόλου της Νέας Εποχής μπορεί να εμπνεύσει τις προσπάθειές μας να γίνουμε ζωντανά παραδείγματα Αγάπης και Θέλησης, καθώς αφήνουμε τη ζωή μας να ακτινοβολεί με το Φως της Ψυχής και τα ζωοφόρα πυρά του Πνευματικού Ήλιου που συμβολίζεται από τον χρυσό δίσκο.

Στην τονική σκέψη του συνεδρίου μας καλούμαστε να εξετάσουμε πώς να εργαστούμε με τις διττές επιδράσεις της Σαμπαλλικής δύναμης: η μία όψη καταστρέφει ό,τι αποτελεί εμπόδιο στους τομείς της διακυβέρνησης, της θρησκείας και της κοινωνίας γενικότερα, ενώ η άλλη ενώνει σε σύνθεση ό,τι έχει διαχωριστεί. Εμπνευσμένοι από την περιέργεια του παιδικού νου, μπορούμε να παρατηρήσουμε πώς αυτές οι δύο όψεις εκδηλώνονται στην καθημερινή μας ζωή και στις εμπειρίες μας, τόσο υποκειμενικά όσο και αντικειμενικά, στο φυσικό πεδίο όσο και στα πιο λεπτοφυή. Ο Ρούντολφ Στάινερ, σε ένα από τα πιο πρακτικά και υπέροχα βιβλία του, «Πώς αποκτώνται γνώσεις των Ανώτερων Κόσμων», παρουσιάζει διάφορες ασκήσεις, συμπεριλαμβανομένης της προσεκτικής, στοχαστικής παρατήρησης δύο διαδικασιών στη φύση: της ανθοφορίας, της ανάπτυξης και της άνθησης, και της αποσύνθεσης, του μααρασμού και του θανάτου, για παράδειγμα μέσω της διαλογιστικής παρατήρησης ενός άνθους, ενός φυτού ή ενός δέντρου.

Ο ζηλωτής ζητείται να δώσει τη μέγιστη δυνατή προσοχή στο φυτό, στο σχήμα του, στα χρώματα, την υφή, τα αρώματα του κ.λπ., κι επίσης να παρατηρήσει και να σημειώσει όλες τις εσωτερικές αισθήσεις, συναισθήματα, εντυπώσεις και σκέψεις, πρώτα σε σχέση με την ανάπτυξη και την άνθιση, κι ύστερα να εφαρμόσει την ίδια προσοχή στη διαδικασία της αποσύνθεσης, της εξασθένησης και του θανάτου. Αυτές οι παρατηρήσεις, που καταγράφονται στην εμπειρία του ατόμου σε πολλά επίπεδα, αποκαλύπτουν πολλά για τις πιο λεπτοφυείς δυνάμεις που λειτουργούν στη φύση και στην ανθρώπινη σύσταση. Αυτή η άσκηση μπορεί να ανοίξει την πόρτα σε λεπτοφυείς αντιλήψεις σχετικά με τις αρχές της ζωής. Εφαρμόζοντας μια αντίστοιχη μέθοδο, θα μπορούσαμε να διερευνήσουμε την πρακτική και την τέχνη της φωτισμένης, επωαστικής προσοχής στο διττό αποτέλεσμα της Σαμπαλλικής δύναμης στη δική μας ζωή και στην ανθρωπότητα ως σύνολο: τις εμπειρίες και διαδικασίες διάλυσης και καταστροφής των παλαιών δομών και την ανάπτυξη νέων ιδεών, καθώς και σκέψεων διαμορφωμένων από το Φως και την Αγάπη της Ψυχής, με μια αναδυόμενη τάση προς τη σύνθεση. Αυτό μπορεί να προσφέρει πληροφορίες για τις επιδράσεις και τη λειτουργία της Σαμπαλλικής δύναμης και να δώσει στον όμιλο τη δυνατότητα να αποκαλύψει την εσωτερική φύση της Θέλησης και του Σκοπού και έτσι να φωτίσει την εκπλήρωση του Θείου Σκοπού στον κόσμο.

Υπάρχει μια λεπτοφυής πύρινη διαδικασία καταστροφής που λειτουργεί όταν αμφισβητούμε τους συνηθισμένους τρόπους με τους οποίους αντιλαμβανόμαστε και αλληλεπιδρούμε με τον κόσμο. Αυτή είναι μια όψη της ενεργού καταστροφής του πέπλου που κρύβει την «Όψη του Πατρός» και καθιστά τον όμιλο δεκτικό στην Πύρινη Θέληση. Με αυτό θα βοηθήσουμε επίσης την ανθρωπότητα να οραματιστεί εκ νέου την Όψη της Γης και έτσι να αναπροσανατολίσουμε την αντίληψή μας και την προσοχή μας στη Μητέρα Γη και στα βασίλεια της φύσης, τα οποία έχουν υποστεί τόσο μεγάλη εξωτερική καταστροφή στα χέρια μιας αποσυνδεδεμένης ανθρωπότητας.

Προκειμένου να καταστούμε δεκτικοί και να παραδοθούμε στο Θέλημα του Θεού εν σιγή, προϋπόθεση είναι να ανοίξουμε το φως του νου στο άγνωστο και να μην βιαστούμε για απαντήσεις. Αυτό είναι το στάδιο του αγνού επωαστικού στοχασμού, αντίστοιχο της καθαρής προσοχής που δίνεται κατά την παρατήρηση ενός φυτού στην πνευματική άσκηση του Στάινερ. Επιτρέπει στους μαθητές να συντονιστούν δημιουργικά με την ανώτερη Θέληση, τον Σκοπό και τη Σημασία. Η παραμονή στο «άγνωστο» μπορεί να είναι δημιουργικά ανησυχητική, καθώς ανοίγουμε τον εαυτό μας σε μια αδιόρατη καταστροφική διαδικασία που αμφισβητεί τα γνωστά και οικεία μας, καθώς και τις ζώνες βολής μας, συμπεριλαμβανομένων

όσων σχετίζονται με πνευματικές έννοιες. Πρόκειται για μια δυναμική διαδικασία αποσταθεροποίησης και επανασταθεροποίησης. Δεν μας αφήνει να πέσουμε θύματα της πλάνης ότι ο σκοπός μπορεί να κατανοηθεί και να διατυπωθεί σε εννοιολογικές δομές ή θεωρίες.

Ο ψυχίατρος, νευροεπιστήμονας και φιλόσοφος πολιτισμού, Ίαν ΜακΓκίλκριστ θεωρεί επίσης ότι ο σκοπός, ως κινητήρια εξελικτική δύναμη, έχει χαρακτήρα διαδικασίας και δεν είναι προκαθορισμένος. Γράφει:

«Θα υποθέσω ότι η δημιουργική ενέργεια που διαμορφώνει την εξέλιξη του φαινομενικού σύμπαντος είναι σε συνεχή δράση και ενταγμένη σε αυτό το σύμπαν, ότι το μέλλον τείνει προς μια κατεύθυνση, αλλά δεν είναι αυστηρά προκαθορισμένο· αντίθετα, είναι ανοιχτό, εξελισσόμενο, αυτοεκπληρούμενο. Αυτό σημαίνει ότι σε μερικούς φαίνεται «χωρίς σκοπό», ενώ σε άλλους πλούσιο σε νόημα. Για μένα, ένα σύμπαν με τάσεις προς την ομορφιά, την πολυπλοκότητα και την πλούσια ανάπτυξη της μοναδικότητας είναι ήδη τελεολογικό. Είναι ένα ρήμα με πολλά επιρρήματα, όχι απλώς μια σειρά από ουσιαστικά που ακολουθούν το ένα το άλλο». (The Matter with Things, McGilchrist, σ. 1172)

Για να υπάρξει τρόπος ανταπόκρισης στη Σαμπαλική Δύναμη χρειάζεται τη συνεργασία μεταξύ των υπηρετών από κάθε ανθρώπινο κλάδο, συμπεριλαμβανομένης μιας στενότερης σχέσης και διαλόγου μεταξύ επιστήμης και τεχνών. Η πνευματική αντίληψη αναδύεται μέσα στην ενόραση του ανώτερου νου, όπου οι εκπορεύσεις της Θέλησης διαχύνονται δίνοντας ζωή σε συχνότητες και δονήσεις έτοιμες για μετατροπή και προσαρμογή, από την καρδιά και την ευθυγραμμισμένη με την Ψυχή διάνοια. Μόλις καταγραφεί, ο σκοπός μεταδίδεται αποκαλύπτοντας το κρυμμένο μέσω της δημιουργικής εργασίας σε καθαρές δονήσεις φωτός και ήχου. Αυτό μπορεί στη συνέχεια να βρει έκφραση σε προφορικό και γραπτό λόγο ή σε μαθηματικούς τύπους που γεφυρώνουν τα νήματα στο νοητικό πεδίο.

Στις τέχνες, η Θεία Θέληση και ο Σκοπός μπορούν να εκδηλωθούν στην ποίηση, τις εικαστικές τέχνες, το θέατρο και τη μουσική, αποκαλύπτοντας έτσι τον κρυμμένο σκοπό και το νόημα και εξερευνώντας τα μεγάλα ερωτήματα του «γιατί» της ανθρώπινης ύπαρξης. Αναφερόμενος στην αθώα και αγνή περιέργεια του παιδιού, θυμάμαι ένα πολύ σύντομο και αινιγματικό κομμάτι για πιάνο του Ρόμπερτ Σούμαν με τίτλο «Wagum;», που στα γερμανικά σημαίνει «Γιατί;». Αυτό το υποβλητικό κομμάτι αφήνει τον ακροατή αιωρούμενο στον αέρα, χωρίς να κάνει αναφορά σε τίποτα ούτε να βρίσκει λύση, αλλά αντίθετα ωθώντας απαλά τη δημιουργική φαντασία προς το άγνωστο.

Στο βιβλίο *Η Εξωτερίκευση της Ιεραρχίας* αναφέρεται ότι οι Μεγάλες Ζωές στη Σαμπάλλα εργάζονται με τις ύψιστες πνευματικο-μουσικές διαδικασίες, που σχετίζονται με την Ιερή Λέξη AUM. Κλείνοντας, ας στοχαστούμε πάνω στο ακόλουθο απόσπασμα, το οποίο λέγεται ότι αποτελεί μετάφραση από ένα Παλαιό Αρχείο των Διδασκάλων. Επισημαίνει ότι, οι Μεγάλες Ζωές στη Σαμπάλλα

“διατηρούν τη Θέληση του Θεού σε διάλυση, [και] είναι ένας καθαρός φθόγγος· καθώς βλέπουν αυτή τη Θέληση σε κίνηση, είναι τρεις διαρκείς συγχορδίες που μεταφέρουν προς τα έξω σ’ όλους τους κόσμους τον Σκοπό του ΕΝΟΣ που διαρκεί για αιώνες· καθώς ωθούν αυτή τη Θέληση σε εκδήλωση, είναι επτά κραδασμικοί τόνοι που έλκουν στους ανακλώμενους κόσμους τη δομή του Σχεδίου, και έτσι ο φθόγγος, οι συγχορδίες

και ο τόνος παράγουν το Σχέδιο, αποκαλύπτουν το Σκοπό και υποδεικνύουν τη Θέληση του Θεού”. (Η Εξωτερίκευση της Ιεραρχίας, σ.533)

Σας ευχαριστώ για την αμέριστη προσοχή σας.

Πηγές

Bailey, A. (1957) *The Externalization of the Hierarchy*. Lusic Press.
McGilchrist, I. (2021) *The Matter with Things, Our Brains, Our Delusions, and the Unmaking of the World*. Perspectiva Press.
Steiner, R. (1994) *How to know Higher Worlds*. Anthroposophic Press. [translation from original title: *Wie erlangt man Erkenntnisse der höheren Welten*].
Findhorn Foundation Newsletter. https://www.findhorn.org/blog/the-spiritual-practice-i-didnt-plan-for-parenting-in-the-findhorn-community?utm_source=Findhorn+Foundation&utm_campaign=3cfe7a5f35-EMAIL_CAMPAIGN_2025_07_COPY_01&utm_medium=email&utm_term=0_-c960251857-16341499

Τρεις σπουδαστές διατυπώνουν 3λεπτες στοχαστικές σκέψεις με θέμα «Τα Πυρά του Εξαγνισμού»

Thalia Doani

Τα καλοκαίρια της παιδικής μου ηλικίας τα πέρασα στην εξοχή, κοντά σε χωράφια με σιτάρι. Κάθε χρόνο, μετά τη συγκομιδή, ο αγρότης έκαιγε και έθαβε τα υπολείμματα της σοδειάς, προετοιμάζοντας το έδαφος για τη σπορά της νέας καλλιέργειας. Η φωτιά σάρωνε το χωράφι, εξαφανίζοντας τα πάντα· φυτά, μικρά ζώα, μικροοργανισμοί, όλα παραδίδονταν στις φλόγες, επιστρέφοντας στη γη ως θρεπτικά συστατικά για να εμπλουτίσουν το εξαντλημένο έδαφος. Φανταστείτε αν ο αγρότης δενόταν συναισθηματικά με την πρώτη του σοδειά και, μην έχοντας το θάρρος να καταστρέψει ό,τι δεν εξυπηρετεί πλέον, έσπερνε τη νέα καλλιέργεια πάνω στα απομεινάρια της παλιάς. Η επόμενη συγκομιδή θα απέδιδε λιγότερο σιτάρι, και τελικά τίποτα δεν θα μπορούσε πια να αναπτυχθεί.

Όπως ο αγρότης, έτσι κι εμείς, η Ανθρωπότητα, καλλιεργούμε το χωράφι που είναι η ζωή μας. Μόνο που έχουμε την τάση να εξιδανικεύουμε τις σοδειές μας. Εναποθέτουμε σε αυτές την αξία και τον σκοπό μας, και υιοθετούμε μια βολική ηθική για να δικαιολογήσουμε την προσκόλλησή μας. Ταυτόχρονα, δεν επιδεικνύουμε την ίδια αίσθηση ηθικής απέναντι στα δικά μας σώματα, στα σώματα των συνανθρώπων μας ή ακόμα και στο σώμα του πλανήτη του οποίου αποτελούμε μέρος. Παραδόξως, στην προσπάθειά μας να διατηρήσουμε τα δημιουργήματα, καταλήγουμε να βλάπτουμε τους δημιουργούς. Στρέφουμε τις φλόγες ο ένας εναντίον του άλλου, προσπαθώντας απεγνωσμένα να διατηρήσουμε αυτό που θεωρούμε το μεγαλύτερό μας θησαυρό. Όμως ο μεγαλύτερός μας θησαυρός είναι αυτό που δεν μπορούμε πλέον να δούμε, κρυμμένο κάτω από τα απομεινάρια όσων δεν είναι πλέον χρήσιμα.

Και έτσι, μέσα στην κρίση, βρίσκουμε το θάρρος να καταστρέψουμε και να δημιουργήσουμε εκ νέου. Εφαρμόζουμε το Πυρ του Εξαγνισμού με τις μικρές μας θελήσεις, γνωρίζοντας ότι θα υπάρξει πόνος και απώλεια. Μέσα σε αυτή τη γνώση κρύβεται η Χαρά της Δημιουργίας, η Αγάπη για την Παγκόσμια Συνείδηση και η Γαλήνη που συνοδεύει τη Διαύγεια. Με τη γνώση έρχεται η αποδοχή, και η αποδοχή διαλύει τον φόβο. Αυτά είναι τα συστατικά που χρειάζονται, για συνειδητή ζωή μέσα από τη σπείρα της εξέλιξης.

Στο κατώφλι της μύησης στεκόμαστε μαζί ως ομάδα, αλλά και μόνοι ως άτομα, αιωρούμενοι

στον χώρο ανάμεσα στον θάνατο και την αναγέννηση. Καθώς αντικρίζουμε το φαινομενικά άδειο χωράφι, συνειδητοποιούμε ότι δεν είναι καθόλου άδειο, αλλά γεμάτο από απέραντη προοπτική. Αμέτρητες πιθανότητες που αναζητούν έκφραση μέσα από τη Μορφή, όμως μία μόνο συνειδητοποίηση:

Η Μορφή πρέπει να μάθει να υποχωρεί στο Πνεύμα, και το Πνεύμα πρέπει να μάθει να κυριαρχεί στη Μορφή.

Πριν περάσουμε το κατώφλι, πρέπει να στραφούμε στο Πυρ του Εξαγνισμού άλλη μια φορά, και να εξαλείψουμε την ταυτότητά μας. Μόνο τότε μπορούμε να αναγεννηθούμε, σαν φοίνικας, από τις στάχτες του παλιού εαυτού, σε μία νέα, διευρυμένη συνείδηση.

οΟο

John Dumigan

«Το σύνολο της ανθρωπότητας περνά μαζικά από τα πυρά που προηγούνται της πρώτης μύησης. Κάθε μαθητής δημιουργεί το δικό του φλεγόμενο έδαφος· έπειτα παίρνει τη θέση του σ' αυτό και τελικά το ξεπερνά για να σταθεί ενώπιον του Αγγέλου της Παρουσίας, στην καθαυτή θύρα της μύησης».

Στοχαζόμενος πάνω στην σπερματική σκέψη... μου ήρθαν στο νου κάποιες εικόνες και σύμβολα... Η πρώτη ήταν μια όμορφη εικόνα από το «Παιδί των Άστρων» στην ταινία του Στάν-λεϊ Κιούμπρικ «2001: Οδύσσεια του Διαστήματος». Το παιδί κυοφορείται μέσα στη μήτρα, τη μήτρα του διαστήματος... αιωρούμενο, γαλήνιο, σιωπηλό, με μάτια ορθάνοιχτα και ζωηρό βλέμμα, αναμένοντας την ώρα της γέννησης...

Στις εσωτερικές διδασκαλίες, μας λέγεται ότι το ανθρώπινο βασίλειο σχηματίστηκε από τρία κύματα Ηλιακών Αγγέλων, οι οποίοι φύτεψαν πύρινα σπέρματα νοητικής ουσίας στον τότε ζωάνθρωπο, στο ανώτερο νοητικό πεδίο, λειτουργώντας σαν μήτρες ή φορείς της ψυχής. Αυτή ήταν η μεγάλη κρίση της ατομικοποίησης...

Μια άλλη εικόνα που αποτυπώνει το φλεγόμενο έδαφος είναι αυτή μιας ερήμου, επίπεδης και χρυσαφένιας, με έναν ολόφωτο και φλεγόμενο ουρανό. Ο ήλιος είναι ένας τεράστιος, χρυσός ηλιακός δίσκος που εκπέμπει έντονη θερμότητα. Υπάρχει μια μορφή γονατισμένη στην έρημο καθ' οδόν προς τον ήλιο· η μορφή αυτή γυμνώνεται, γονατίζει σε υποταγή, τα ρούχα και το δέρμα της φλέγονται... και πεθαίνει... (το θάνατο του εαυτού)...

Η τρίτη και τελευταία συμβολική εικόνα είναι μια πύρινη κάμιнос δίπλα σε ένα αμόνι. Ο σιδηρουργός διαχωρίζει τα ζοφερά απομεινάρια από το χρυσό και το προετοιμάζει για να μπορέσει να το σφυρηλατήσει και να το διαμορφώσει όπως επιθυμεί.

Αυτές οι συμβολικές εικόνες αντιπροσωπεύουν τις δοκιμασίες που περνά μαζικά η ανθρωπότητα, καθώς προετοιμάζονται εκατομμύρια άνθρωποι για την πρώτη μύηση. Πολλοί έχουν βαδίσει αυτή την ατραπό στο παρελθόν, αλλά όχι ομαδικά. Οι ωδίνες γέννησης μιας νέας ανθρωπότητας, οι ωδίνες γέννησης του παιδιού Χριστού.

Υπάρχει η κάθαρση του εαυτού. Η ανάγκη να ζούμε σύμφωνα με αξίες βασισμένες στην αρχή του μερισμού, αντί της απληστίας, της χωριστικότητας και της εκμετάλλευσης, να μεγαλώνουμε σε επίπεδο ανιδιοτέλειας και να ζούμε μια ζωή αφιερωμένη στην υπηρεσία των

άλλων, αντί του εαυτού μας. Συχνά είναι μια δοκιμασία που αφορά τα μικρά πράγματα της καθημερινότητας, το πώς συμπεριφερόμαστε στους άλλους, πόσο διακριτικοί είμαστε, τον έλεγχο της γλώσσας μας. Τον σταδιακό έλεγχο της κατώτερης φύσης.

Είναι επίσης μια δοκιμασία για την ανθρωπότητα, προκειμένου να μην έχει σαν αξία ζωής την ευχαρίστηση ούτε να την αναζητά μέσω ικανοποίησης της επιθυμίας. Παραδόξως, υπάρχει θάνατος και γέννηση. Ο θάνατος των παλαιών μορφών, των πολέμων και της καταστροφής, της διαφθοράς, της απάτης, των παλαιών τρόπων ζωής, των παρωχημένων τρόπων σκέψης.

Υπάρχει ανάγκη για μια νέα ζωή. Θα μάθει η ανθρωπότητα το μάθημα ότι υπάρχει χαρά στο δόσιμο και την προσφορά, στον μερισμό, στην υπηρεσία, στην απλότητα, στην ανάπτυξη της συνείδησης; Ότι υπάρχουν βαθύτερες χαρές και ευδαιμονία στη συνείδηση της ψυχής;

Ο Αγγελος της Παρουσίας στέκει στο κατώφλι της πρώτης μύησης – Πύρινος και ακτινοβόλος, περιμένοντας για μια νέα ανθρωπότητα – και η Ιεραρχία στέκει – και είναι βέβαιο ότι η ανάπτυξη του ενοικούντος Χριστού μέσα σε εκατομμύρια ανθρώπους θα εφελκύσει τον Χριστό, τον Αρχηγό της Ιεραρχίας – την Πλανητική Καρδιά.

οΟο

Vicky Patsourati

«Κάλεσε το πυρ, ω προσκυνητή σε μια ξένη και παράξενη χώρα», λέει το Αρχαίο Σχόλιο στην *Πραγματεία επί της Λευκής Μαγείας*.

Ακολουθούμε αυτή την οδηγία ως εάν να την κατανοούμε. Ως εάν το πυρ να είναι κάτι που επικαλούμαστε, κάτι που φτάνει, κάνει το έργο του και μας αφήνει μεταμορφωμένους. Μας έχει ειπωθεί να το επικαλούμαστε. Ίσως μάλιστα να το έχουμε κάνει. Κι όμως, όταν έρχεται, ανακαλύπτουμε ότι αυτό που καλέσαμε ήταν μεγαλύτερο από αυτό που φανταζόμασταν.

Φτάνουμε στην Ατραπό κουβαλώντας φιλοδοξίες, παρότι λεπτοφυείς. Τη φιλοδοξία να επεκταθούμε, να αφυπνιστούμε, να εκπληρωθούμε. Και η Ατραπός, για μεγάλο χρονικό διάστημα, φαίνεται να προσφέρει ακριβώς αυτό. Αναπτυσσόμαστε. Μαθαίνουμε. Δομούμε αυτό που αποκαλούμε πνευματική ζωή.

Και τότε έρχεται το πυρ.

Αυτό που καταναλώνουν τα πυρά δεν είναι όσα παραμελήσαμε, αλλά όσα έχουμε επιτύχει. Αυτό που μας έφερε έως εδώ δεν μπορεί να μας πάει παραπέρα. Το πυρ πλήττει με ακρίβεια αυτό που δομήσαμε με τη μεγαλύτερη δυνατή φροντίδα. Σε ένα ορισμένο σημείο, ακόμα και το πνευματικό επίτευγμα καθίσταται περιορισμός.

Η μύηση είναι απλοποίηση.

Τα εξαγνιστικά πυρά απλοποιούν καταστρέφοντας, αφήνοντας μόνο την ουσία που απαιτείται για το επόμενο βήμα, μέχρι να προσφερθεί κι αυτή, στη φλόγα.

Κάθε μαθητής δημιουργεί το δικό του φλεγόμενο έδαφος. Στέκει μέσα σε αυτό, δεν δραπετεύει. Απλώς παραμένει, μέχρι η αίσθηση του χωριστού εαυτού να χαλαρώσει το άδραγμά της. Είναι αυτό –και μόνο αυτό– που καθιστά δυνατή την αυθεντική ομαδική ζωή.

Όμως τα πυρά της ομαδικής ζωής καίνε κάτι που η ατομική φλόγα δεν μπορεί να φτάσει. Τη

βεβαιότητα ότι η δική μας πνευματική ζωή ανήκει αποκλειστικά σ’ εμάς, το τελευταίο και πιο λεπτοφύες ένδυμα που φοράμε, υφασμένο από γνήσια έφεση, από χρόνια πραγματικής εργασίας και για τον λόγο αυτό, το πιο πολύτιμο για εμάς! Στα πυρά της ομαδικής ζωής κι αυτό γίνεται επίσης καύσιμη ύλη.

Το καταναλίσκον πυρ και αυτό που αποκαλύπτει δεν είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Δεν υπήρξαν ποτέ διαφορετικά. Διότι ο Θεός είναι Αγάπη και ο Θεός είναι Πυρ Καταναλίσκον.

Η ίδια η ανθρωπότητα περνά σήμερα μέσα από τα πυρά που προηγούνται της πύλης της μύησης. Ισχύει ο ίδιος νόμος. Τα εξαγνιστικά πυρά που διαπερνούν τον κόσμο, μέσα από τις διαμάχες, τις διασπάσεις και την απώλεια των παλιών βεβαιιοτήτων, είναι τα πυρά ενός πολιτισμού που απογυμνώνεται από ό,τι δεν μπορεί πλέον να μεταφέρει στην ερχόμενη εποχή.

Ας καταστρέψουν τα πυρά της ομαδικής ζωής το πέπλο που κρύβει την Όψη του Πατρός.

Και όταν το πέπλο πέφτει, δεν υπάρχει αποκάλυψη. Μόνο αναγνώριση.

Αυτή η Όψη δεν ήταν ποτέ απύσχα.

Δεν ήταν ποτέ μακριά.

Δεν ήταν ποτέ κρυμμένη από εμάς.

Εμείς οι ίδιοι είμαστε το πέπλο... τα περιβλήματα και οι γοητείες που δημιουργήσαμε στην πορεία μας· προκειμένου να θυμηθούμε ποιοι πραγματικά είμαστε, κρύψαμε τον εσωτερικό ήλιο... την αληθινή μας ταυτότητα.

Τον ίδιο ήλιο.

Κρυμμένο μέσα σε κάθε άνθρωπο.

Σε κάθε έθνος.

Σε κάθε πολιτισμό.

οΟο

Οραματισμός: Εφελκύνοντας ένα Σύμβολο της Νέας Εποχής

Για να παρακολουθήσετε το βίντεο με τον οραματισμό του συμβόλου της Νέας Εποχής και τη σύντομη εισαγωγή που προηγήθηκε, μεταβείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο

https://www.lucistrust.org/el/arcane_school/conference/conference_as

**Αποκαλύπτοντας τον Εαυτό:
Διαδρομές στην Εκπαίδευση προς Ορθές Ανθρώπινες Σχέσεις**

Barbara O’Toole

Εισαγωγή και γενική επισκόπηση

Ο Θιβετανός, μας λέει στο βιβλίο *Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή* ότι «η εμβάθυνση της ροής της συνείδησης και η ανάπτυξη μιας εσώτερης συνέχειας της επίγνωσης, μαζί με την εφέλ-κυση των ιδιοτήτων και όψεων της ψυχής... συνιστούν τον αντικειμενικό σκοπό της όλης εκπαίδευσης». (σ. 19) Αυτό υπογραμμίζει τον πολυδιάστατο χαρακτήρα της εκπαίδευσης, καθώς παράλληλα με την υποστήριξη της ανάπτυξης προς την ενηλικίωση, ώστε τα άτομα να λάβουν τη θέση τους ως συνετοί πολίτες του κόσμου, τα παιδιά χρειάζεται να αναπτύσ-σονται πλήρως σύμφωνα με τις δυνατότητες της παιδικής ηλικίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξής τους σε επίπεδο συνείδησης απέναντι στους συνανθρώπους τους, γεγονός που θέτει ένα θεμέλιο για ολόκληρη τη ζωή τους.

Ο στόχος του άρθρου είναι να αναδείξει τις δυνατότητες που υπάρχουν στην εκπαίδευση: να ρίξει φως σε ιδέες και πρακτικές μέσω των οποίων η εκπαίδευση παράγει επιτυχώς «το καλό, το αληθινό και το όμορφο» (*Εκπαίδευση*, σ. 86). Μου αρέσει να παρομοιάζω με φάρο τις πολυάριθμες πηγές φωτός στον τομέα της εκπαίδευσης, που μπορούν να δείξουν τον δρόμο προς σκέψεις και πρακτικές που φωτίζουν τον κόσμο μας και χτίζουν γέφυρες ενότη-τας μεταξύ των ανθρώπων.

Ξεκινώντας με μια γενική επισκόπηση των σταδίων της εκπαίδευσης, θα παρουσιάσω στη συνέχεια την έννοια της «συνειδητότητας των σχέσεων» ή τη «σχεσιακή συνείδηση» ως έμφυτο χαρακτηριστικό κάθε ανθρώπου, καθώς και τις επιδράσεις της στην εκπαίδευση. Θα εξετάσω την έννοια της «διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» και τους στόχους της για την κοινωνική αρμονία, προτού αναφερθώ σε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα διαλόγου μεταξύ διαφορετικών θρησκευτικών πεποιθήσεων στην πράξη. Τέλος, θα προσδιορίσω μια βασική οικουμενική ποιότητα που απαιτείται από τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να προωθή-σουν ορθές ανθρώπινες σχέσεις.

Ο ελικοειδής κύκλος της εκπαίδευσης

Ο Θιβετανός περιγράφει μια εκπαιδευτική διαδικασία στην οποία οι τρεις στόχοι – ο πολιτι-σμικός, ο πολιτιστικός και ο πνευματικός – διευθετούνται σε τρεις φάσεις, τα οποία εγώ έχω προσαρμόσει ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ηλικιακές ομάδες για κάθε φάση, στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο:

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	Πολιτισμός	Ηλικίες 4/5 έως 11/12
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	Κουλτούρα	Ηλικίες 11/12-18
Ανώτερη εκπαίδευση	Πνευματικότητα	Ηλικίες 18-21

Η άποψή μου είναι ότι μια καλή πρωτοβάθμια εκπαίδευση μπορεί να καλύψει και τα τρία αυτά στοιχεία, θέτοντας τα θεμέλια για την εδραίωση και την εμβάθυνση του καθενός σε μεταγενέστερα στάδια, με τη μορφή μιας σπειροειδούς διαδικασίας μάθησης. Η έννοια του «σπειροειδούς προγράμματος σπουδών» είναι αρκετά διαδεδομένη στον χώρο της εκπαί-

δευσης, με το σκεπτικό ότι οι ιδέες και οι έννοιες εισάγονται από νωρίς και στη συνέχεια επανεξετάζονται και αναπτύσσονται καθώς ο μαθητής εξελίσσεται μεγαλώνοντας.

Βασικά, θεωρώ ότι τα μικρά παιδιά διαθέτουν ανοιχτό μυαλό απέναντι στην πνευματική επίγνωση, η οποία συχνά μπορεί να καλυφθεί και να γίνει πιο υποτονική καθώς ωριμάζουμε. Ο Ιρλανδός φιλόσοφος Τζο Νταν (Joe Dunne) αναφέρει ότι «η φιλοσοφική διάθεση των παιδιών έχει τις ρίζες της στο θαυμαστό» (2011, σ. 32). Στην πραγματικότητα, σύμφωνα με την εμπειρία μου, οι φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συνήθως ασχολούνται περισσότερο με ζητήματα της ζωής, όπως η προσαρμογή στην πρώιμη ενήλικη ζωή, η έναρξη της καριέρας, οι σχέσεις με τους συνομηλίκους, παρά με την πνευματική ανάπτυξη. Η διαίσθησή μου είναι ότι αν η εκπαίδευση για πνευματική ανάπτυξη παραμεληθεί μέχρι την ηλικία των 18 ετών, μπορεί να χαθεί μια πολύ σημαντική ευκαιρία.

Συνειδητότητα των σχέσεων

Το έργο του David Hay και της Rebecca Nye είναι σχετικό με το θέμα. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, στο πλαίσιο της διδακτορικής εργασίας της Nye στο Πανεπιστήμιο του Nottingham, διεξήγαγαν μια τριετή έρευνα σχετικά με την πνευματικότητα των μικρών παιδιών, βασιζόμενοι στην υπόθεσή τους ότι «οποιαδήποτε φυσική πνευματική συνειδητοποίηση στους δυτικούς πληθυσμούς θα ήταν πιο εύκολο να εντοπιστεί στα παιδιά», επειδή είναι λιγότερο πιθανό να έχουν κλείσει τον νου τους στην πιθανότητα μιας πνευματικής διάστασης στη ζωή (Hay, 2006, σ. 127). Η επιτόπια έρευνα περιελάμβανε πολυάριθμες επισκέψεις σε δημοτικά σχολεία στο Νότινχαμ και το Μπέρμιγχαμ, με ατομικές συνομιλίες με παιδιά, που οδήγησαν σε πάνω από χίλιες σελίδες γραπτού υλικού. Η ανάλυσή τους αυτού του υλικού, τους οδήγησε στο συμπέρασμα της ύπαρξης αυτού που ο Hay ονομάζει έμφυτο «πρωταρχικό πυρήνα» πνευματικής συνειδητότητας στους ανθρώπους, στον οποίο δίνουν τον όρο «**σχεσιακή συνείδηση**». Η σχεσιακή συνείδηση συνιστά ένα ασυνήθιστο επίπεδο συνείδησης ή αντιληπτικότητας, «που εκφράζεται στο πλαίσιο του τρόπου με τον οποίο το παιδί σχετίζεται με τον υλικό κόσμο, τον εαυτό του, τους άλλους ανθρώπους και τον Θεό» (ibid, σ. 139).

Ο Hay (στο ίδιο) διατυπώνει την υπόθεση ότι η σχεσιακή συνείδηση είναι πιο προσιτή στα παιδιά, επειδή βρίσκονται σε «κατάσταση σημείου» (point mode) —ένας όρος που χρησιμοποιεί η ψυχολόγος του Εδιμβούργου, Margaret Donaldson, για να περιγράψει την επίγνωση του «εδώ και τώρα» που διαθέτουν τα βρέφη και τα μικρά παιδιά, προτού αυτή αντικατασταθεί σταδιακά από την «κατάσταση γραμμής» (line mode), στην οποία αρχίζουν να επηρεάζουν οι ανησυχίες για το μέλλον και το παρελθόν: «Στην ενήλικη ζωή, η γραμμική λειτουργία είναι τόσο κυρίαρχη που το εδώ και τώρα μπορεί να διαδραματίζει μόνο έναν υποδεέστερο ρόλο». Αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχει μια «ανοιχτή πόρτα» για την πνευματικότητα και τη θρησκευτική εκπαίδευση στα δημοτικά σχολεία, μια ευρεία ευκαιρία για την ανάπτυξη αυτής της έμφυτης τάσης προς το υπερφυσικό και προς τη δόμηση ηθικής κοινωνικής ευθύνης και ορθών ανθρώπινων σχέσεων. Επίσης, αν εμείς ως ενήλικες, ανεξάρτητα από την πρώιμη εκπαίδευσή μας, μπορούμε να βρούμε τρόπους να ανακαλύψουμε εκ νέου και να επανασυνδεθούμε με αυτή την έμφυτη σχεσιακή συνείδηση που διαθέτει ο καθένας μας, μπορούμε να ανακτήσουμε τη μοναδικότητα της επίγνωσης που είχαμε ως βρέφη και μικρά παιδιά, συνειδητοποιώντας ότι είμαστε πιο βαθιά συνδεδεμένοι μεταξύ μας και με το Υπερβατικό από ό,τι ίσως πιστεύαμε προηγουμένως. Ο διαλογισμός που μαθαίνουμε ως σπουδαστές στη Σχολή Αρκέην θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ένα μέσο επανασύνδεσης με

τη λειτουργία του σημείου και ανάκτησης αυτής της αρχικής ανοιχτότητας και συνειδητότητας. Πράγματι, η Βίβλος μας λέει: «Πρέπει να αλλάξετε και να γίνετε σαν μικρά παιδιά για να εισέλθετε στη βασιλεία των ουρανών». (Κατά Ματθαίον, 18, 3-5).

Μία από τις ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις της έρευνας των Hay και Nye ήταν η επιφυλακτικότητα ορισμένων παιδιών όσον αφορά την έκφραση των πνευματικών τους πεποιθήσεων και εμπειριών, ίσως λόγω του φόβου να μην γίνουν αντικείμενο χλευασμού από άλλα παιδιά ή να αντιμετωπιστούν οι απόψεις τους με σκεπτικισμό. Η ερμηνεία των ερευνητών για αυτή την επιφυλακτικότητα είναι ότι πρόκειται για μια «ισχυρή πνευματική συνείδηση που μάχεται με μια μακρά πολιτιστική παράδοση» του κοσμικισμού (σεκουλαρισμού). Ωστόσο, αναρωτιέμαι κατά πόσο υπάρχουν και άλλοι λόγοι για τους οποίους τα παιδιά μπορεί να αισθάνονται επιφυλακτικά να εκφράσουν τις απόψεις τους και τις άμεσες εμπειρίες τους σχετικά με τη θρησκεία και την πνευματικότητα.

Το Ιρλανδικό πλαίσιο: Διαπολιτισμική εκπαίδευση

Πριν εξετάσω αυτό το ζήτημα, θα ήθελα να αναφερθώ στη διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ιρλανδία. Η εισροή μεταναστών σε μια κατά κύριο λόγο μονοπολιτισμική χώρα, η οποία παραδοσιακά εξήγαγε το μεγαλύτερο μέρος της νεολαίας της, άλλαξε αρκετά την Ιρλανδία. Η πιο πρόσφατη απογραφή (Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία, 2022) έδειξε ότι μόλις το 77% του πληθυσμού αυτοπροσδιορίζονται πλέον ως λευκοί Ιρλανδοί, ένα ποσοστό που πιθανότατα πλησίαζε το 97% στις αρχές του αιώνα. Και, καθώς η πολιτισμική πολυμορφία εμφανίστηκε σχετικά πρόσφατα στην Ιρλανδία, σε σύγκριση με το Ηνωμένο Βασίλειο και άλλες ευρωπαϊκές χώρες, είχαμε το πλεονέκτημα να μάθουμε από τις πολιτικές κατευθύνσεις και τις πρωτοβουλίες που έλαβαν χώρα αλλού, κατά τη λήψη αποφάσεων για την προσέγγιση που θα ακολουθούσαμε όσον αφορά την διαφορετικότητα. Αυτό, σε συνδυασμό με τη στενή μας συνεργασία με την ΕΕ, σήμαινε ότι η «διαπολιτισμική εκπαίδευση» θα γινόταν η προτιμώμενη κατεύθυνση πολιτικής, η οποία εισήχθη τη δεκαετία του 2000. Η *Λευκή Βίβλος για τον Διαπολιτισμικό Διάλογο* του Συμβουλίου της Ευρώπης του 2008 δήλωνε ότι ο διαπολιτισμικός χαρακτήρας αποτελεί την οδό που πρέπει να ακολουθηθεί και ότι «οι παλαιές προσεγγίσεις της πολιτισμικής πολυμορφίας», όπως ο αφομοιωτισμός και ο πολυπολιτισμικός χαρακτήρας, «δεν αρκούν πλέον» (2008, σ. 9). Η διαπολιτισμική εκπαίδευση προϋποθέτει διάλογο και συμμετοχή, με βάση τον αμοιβαίο σεβασμό, μεταξύ ατόμων και ομάδων, ενώ ο πολυπολιτισμικός χαρακτήρας βασίστηκε στην αναγνώριση της πολυμορφίας και στην ισότητα των δικαιωμάτων για όλες τις ομάδες («όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι»). Οι επικριτές του παραπονέθηκαν ότι δημιούργησε διαχωρισμό εντός της κοινωνίας, καθώς δεν κατάφερε να προωθήσει μια αμφίδρομη διαδικασία εμπλοκής και αλληλεπίδρασης μεταξύ των κοινωνικών ομάδων. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση ξεκίνησε με σκοπό να αντιμετωπίσει αυτές τις εντοπισμένες ελλείψεις, με τη Λευκή Βίβλο του 2008 να περιγράφει τον διαπολιτισμικό διάλογο ως εξής (σ. 17):

«Μια διαδικασία που περιλαμβάνει μια ανοιχτή και σεβαστή ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ατόμων και ομάδων με διαφορετικό εθνοτικό, πολιτισμικό, θρησκευτικό και γλωσσικό υπόβαθρο και κληρονομιά, με βάση την αμοιβαία κατανόηση και τον αμοιβαίο σεβασμό».

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση, επομένως, επεδίωξε να ενσωματώσει τα καλύτερα στοιχεία του πολιτισμικού πλουραλισμού, αλλά και να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα, φέρνοντας τις ομάδες κοντά με θετικό τρόπο και σεβασμό. Έτσι, η *Στρατηγική για τη Διαπολιτισμική*

Εκπαίδευση, που εισήχθη στην Ιρλανδία το 2010, ανέφερε ότι η διαπολιτισμική εκπαίδευση:

... σέβεται, τιμά και αναγνωρίζει τη φυσιολογικότητα της πολυμορφίας σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής. Ευαισθητοποιεί τον διδασκόμενο ως προς την ιδέα ότι οι άνθρωποι έχουν αναπτύξει φυσιολογικά μια ποικιλία διαφορετικών τρόπων ζωής, εθίμων και κοσμοθεωριών και ότι αυτή η ευρύτητα της ανθρώπινης ζωής μας εμπλουτίζει όλους (Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών, 2010, σ. 1-2).

Αυτά είναι φιλόδοξα και εμπνευσμένα ιδανικά. Είναι απίθανο οποιοδήποτε μέρος αυτής της δήλωσης να έρχεται σε αντίθεση με κάποιον από εμάς εδώ σήμερα. Στην πραγματικότητα, απηχεί πολλές από τις δηλώσεις σχετικά με την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσει η εκπαίδευση:

Χρειάζεται να διαμορφωθεί ένα καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο θα παρουσιάζει τις δυνατότητες της ανθρώπινης ζωής με τέτοιο τρόπο, ώστε να καταρριφθούν τα εμπόδια, να εξαλειφθούν οι προκαταλήψεις και να δοθεί στο αναπτυσσόμενο παιδί μια εκπαίδευση που θα του επιτρέψει, όταν μεγαλώσει, να ζει σε αρμονία και καλή θέληση με τους άλλους ανθρώπους (σ. 87).

Δεκαέξι χρόνια αργότερα, σε ποιο βαθμό κατάφερε η ιρλανδική πρωτοβάθμια εκπαίδευση να υλοποιήσει τις προσδοκίες του IES (Intercultural Education Service – Υπηρεσία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης). Καταρχάς, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι η κατοχύρωση αυτών των ιδανικών σε ένα έγγραφο πολιτικής έδωσε από μόνη της τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να σταθούν σε σταθερό έδαφος. Παρείχε τεράστια υποστήριξη για την υλοποίηση πρωτοβουλιών και προγραμμάτων που αποσκοπούσαν στην προώθηση της αρμονίας και της καλής θέλησης, καθώς και στην επίτευξη κοινωνικής ισότητας και δικαιοσύνης. Παρατηρήθηκε πληθώρα πανεπιστημιακών και ενδοϋπηρεσιακών μαθημάτων, καθώς και κοινοτικών προγραμμάτων για τη στήριξη των εκπαιδευτικών και των σχολείων. Δύο φορείς υποστήριξης της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εισήγαγαν προγράμματα σπουδών ηθικής εκπαίδευσης για την υποστήριξη του διαλόγου μεταξύ διαφορετικών πεποιθήσεων, ένα από τα οποία θα εξηγήσω σήμερα με λίγο περισσότερες λεπτομέρειες. Το 2020, η «εκπαίδευση για την παγκόσμια ιθαγένεια», που ενσωματώνει τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, έγινε βασικός πυλώνας της εκπαίδευσης των δασκάλων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όλα αυτά είναι σημαντικά βήματα, τα οποία κατέστησαν δυνατά χάρη στην εφαρμογή μιας φιλόδοξης και ιδεαλιστικής πολιτικής.

Η επείγουσα ανάγκη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

Η επείγουσα ανάγκη της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης για την εδραίωση ορθών ανθρώπινων σχέσεων δεν θα πρέπει να υποτιμηθεί. Αν τα μικρά παιδιά μπορούν να εκπαιδευτούν μαζί, ανεξάρτητα από την εθνικότητα, τη θρησκεία, τη γλώσσα ή τον πολιτισμό τους, δημιουργούνται από νωρίς οι προϋποθέσεις για αρμονία. Δεν χρειάζεται να γκρεμιστούν φραγμοί, επειδή δεν υπάρχουν. Η «αποξένωση» είναι αδύνατη όταν γνωρίζεις τους ανθρώπους, σέβεσαι τις μεταξύ σας διαφορές και αναγνωρίζεις τα κοινά σημεία και την κοινή σας ανθρωπιά. Πολλές από τις συγκρούσεις στον σημερινό κόσμο έχουν τις ρίζες τους στην αντικειμενοποίηση των άλλων ανθρώπων (Biesta, 2022).

Η ποιοτική εκπαίδευση μπορεί να προσφέρει στους νέους την ελευθερία να σχετίζονται μεταξύ τους ως άνθρωποι σε ένα κοινό ταξίδι και, όπως λέει ο Biesta, να ενθαρρύνει «τον

σπουδαστή να γίνει υποκείμενο της δικής του δράσης» αντί για «αντικείμενο των προσδοκιών άλλων ανθρώπων ή δυνάμεων» (ibid, σ. 101).

Αυτό υπογραμμίζει τη σημασία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Οι άνθρωποι που εκπαιδεύονται μαζί, σε σχολεία όπου οι εκπαιδευτικοί είναι αφιερωμένοι στην ανάπτυξη μιας διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης και συνεργασίας βασισμένης στον αμοιβαίο σεβασμό, είναι πιο πιθανό να υποστηρίξουν την ανάπτυξη της «ευρύτερης συνειδητοποίησης» και της διευρυμένης νοοτροπίας (ομαδική συνείδηση) που προηγείται της υπηρεσίας προς την ανθρωπότητα. Θα είναι λιγότερο ευάλωτοι στις σκοτεινές δυνάμεις που επιδιώκουν να σπείρουν τους σπόρους της χωριστικότητας και της διαμάχης. Η γνήσια δέσμευση και αλληλεπίδραση πρέπει να καλλιεργείται προληπτικά μεταξύ των παιδιών και των νέων στα σχολεία. Αυτή είναι η ουσία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Ας δούμε ένα παράδειγμα για το πώς αυτό συμβαίνει σήμερα.

«Η δική μου καλοσύνη, η δική σου καλοσύνη»

Μία από τις εξελίξεις στην ιρλανδική εκπαίδευση τις τελευταίες δεκαετίες, η οποία επιταχύνθηκε λόγω της εισερχόμενης μετανάστευσης, ήταν η ανάπτυξη πολυθρησκευτικών δημοτικών σχολείων. Τα πολυθρησκευτικά σχολεία ιδρύθηκαν με σκοπό να εκπαιδεύουν όλα τα παιδιά μαζί, ανεξάρτητα από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των οικογενειών τους. Η φιλοσοφία που τα στηρίζει είναι ότι, αν τα παιδιά μπορούν να μαθαίνουν μαζί και να αλληλεπιδρούν παρά τις πολιτισμικές, θρησκευτικές και εθνικές διαφορές τους, η κοινωνική αρμονία γίνεται εφικτή. Στον τομέα αυτό περιλαμβάνονται τα Κοινοτικά Εθνικά Σχολεία: δημόσια σχολεία του δημοτικού, που δίνουν έμφαση στην ένταξη, τον σεβασμό και την υψηλής ποιότητας εκπαίδευση για όλα τα παιδιά.

Στα σχολεία αυτά εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα σπουδών για την ηθική, τις διαφορετικές πεποιθήσεις και την αξιακή εκπαίδευση, με τίτλο *Goodness Me, Goodness You*, το οποίο βελτιώνεται συνεχώς μέσω συζητήσεων με εκπαιδευτικούς, παιδιά και ακαδημαϊκούς. Περιλαμβάνει τέσσερις ενότητες: «Οι ιστορίες μου», «Είμαστε ένα CNS (Community National School - Κοινοτικό Εθνικό Σχολείο)», «Ωρα για σκέψη», «Πεποιθήσεις και θρησκείες».

Εστιάζοντας στον τέταρτο άξονα, «Πιστεύω και Θρησκείες», το πρόγραμμα στοχεύει στην προώθηση «της κατανόησης των πεποιθήσεων που διαμορφώνουν τον τρόπο ζωής των ίδιων και των άλλων, καθώς και του σεβασμού και της εκτίμησης του δικαιώματος των ανθρώπων να εκφράζουν τις πεποιθήσεις τους». Υπάρχουν δύο κύριες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στα σχολεία. Πρώτον, τα παιδιά μαθαίνουν για διάφορα συστήματα πεποιθήσεων μέσω μιας θεματικής φαινομενολογικής προσέγγισης (Smart, 1968) με τη μορφή μιας παρουσίασης PowerPoint που παρουσιάζει ο εκπαιδευτικός, βασισμένης σε θέματα όπως γιορτές, τελετουργίες, «ειδικοί τόποι», «ειδικά ταξίδια», σύμβολα κ.λπ.

Στη συνέχεια, ζητείται από τα παιδιά να πραγματοποιήσουν ένα «**Οικογενειακό Πρότζεκτ**», το οποίο περιλαμβάνει συζήτηση με τις οικογένειές τους σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα που αφορά τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, καθώς και την ολοκλήρωση ενός έργου με βάση αυτό το θέμα στο σπίτι. Παρουσιάζουν τα έργα τους στους συμμαθητές τους στο σχολείο, ενημερώνοντας ο ένας τον άλλον για τις πεποιθήσεις και τις πρακτικές τους, μεταφέροντας έτσι αυτές τις πεποιθήσεις από την ιδιωτική σφαίρα του σπιτιού στη δημόσια σφαίρα του σχολείου. Τα παιδιά μαθαίνουν για τη θρησκεία, αλλά και από τη θρησκεία, αντανakλώντας την ερμηνευτική προσέγγιση του Τζάκσον στη Θρησκευτική Εκπαίδευση, η οποία «βασίζεται

σε μια γνήσια θετική στάση απέναντι στη διαφορετικότητα [. . .] θεωρώντας ότι η ατομική ταυτότητα αναπτύσσεται μέσω της συνάντησης με τον «άλλον»» (Jackson, 2006, σ. 34). Βασίζεται στη δημιουργία «ασφαλών χώρων» από τους εκπαιδευτικούς, στους οποίους τα παιδιά αισθάνονται άνετα, ασφαλή και σεβαστά όταν εκφράζουν τις πεποιθήσεις τους. Τα παιδιά χρησιμοποιούν τα δικά τους λόγια για να επικοινωνήσουν την αυθεντική τους εμπειρία ως «μέλη» των δικών τους συστημάτων πεποιθήσεων (Malone, et al, 2021).

Η παρακάτω περιγραφή αφορά μια ερευνητική μελέτη του 2019 που διεξήγαγε ένας μεταπτυχιακός φοιτητής με τον οποίο συνεργάστηκα, ο οποίος διερεύνησε την επίδραση του Προγράμματος «Οικογένεια» σε παιδιά ηλικίας 11-12 ετών σε δύο σχολεία, χρησιμοποιώντας μια μεθοδολογία συνδυαστικής προσέγγισης που περιλάμβανε ερωτηματολόγια (n=72) και ομάδες εστίασης (n=28). Μια όψη της έρευνας επικεντρώθηκε στο ακόλουθο ερώτημα:

- Πώς αισθάνονται οι μαθητές σχετικά με το να μοιράζονται τις προσωπικές τους θρησκευτικές ή κοσμικές πεποιθήσεις με τους συμμαθητές τους και να μαθαίνουν από τους συμμαθητές τους;

Συνοψίζοντας, τα παιδιά λάτρευαν να ακούν το ένα το άλλο και να μαθαίνουν για τις πεποιθήσεις των άλλων. Ένας μουσουλμάνος μαθητής εξήγησε ότι το να εκφράζει τις πεποιθήσεις του στους συμμαθητές του βοηθά τους άλλους «να καταλάβουν γιατί συμπεριφέρομαι διαφορετικά μερικές φορές». Ένα άλλο παιδί περιέγραψε πόσο σημαντικό ήταν το Πρόγραμμα Οικογένεια, επειδή «βοηθά πολλούς ανθρώπους να κατανοήσουν από διαφορετικές οπτικές γωνίες [. . .], ενώ μπορεί να ανακαλύψεις νέα πράγματα για τη δική σου θρησκεία ή κάτι που δεν ήξερες για τη θρησκεία κάποιου άλλου». Τα παιδιά αναγνώρισαν επίσης ότι μπορούν να διατηρήσουν τις δικές τους πεποιθήσεις, ακόμη και αν αυτές διαφέρουν από εκείνες των συμμαθητών τους: «Έχω τις δικές μου πεποιθήσεις και αυτοί έχουν τις δικές τους. Όλοι έχουμε τις δικές μας πεποιθήσεις». Παρομοίως, ένας χριστιανός μαθητής έγραψε ότι, όταν ακούει τους συμμαθητές του σκέφτεται: «δεν πιστεύω πραγματικά σε αυτό που πιστεύουν, αλλά τους σέβομαι ούτως ή άλλως». Πολλά παιδιά συνέδεσαν τη θρησκεία των συνομηλίκων τους με την κουλτούρα τους, με ένα από αυτά να λέει ότι μπόρεσε να «μάθει νέα πράγματα για τον πολιτισμό των άλλων». Ένα άλλο παιδί είπε: «Αν ένας από τους συνομήλικους ή συμμαθητές σου, που μπορεί να βιώνει κάτι πραγματικά, σου μιλήσει γι' αυτό, νιώθεις ότι έχει πολύ περισσότερο νόημα... επειδή είναι ο φίλος σου ή ένας συμμαθητής σου που σου το λέει, επειδή το βιώνει στ' αλήθεια ο ίδιος».

Αυτό είναι σχεσιακή συνείδηση. Σε αυτό αναφέρονταν οι Hay και Nye όταν μιλούσαν για το ασυνήθιστο επίπεδο συνείδησης ή διορατικότητας, το οποίο «εκφράζεται στον τρόπο που το παιδί σχετίζεται με τον υλικό κόσμο, τον εαυτό του, τους άλλους ανθρώπους και τον Θεό» (αυτόθι, σ. 139). Τα παιδιά ανέπτυσαν ομαδική συνείδηση· αναγνώριζαν και διαπραγματεύονταν τις διαφορές μεταξύ των δικών τους κοσμοθεωριών και εκείνων των συνομηλίκων τους και έφταναν σε μια βαθύτερη κατανόηση των προοπτικών του άλλου. Αυτού του είδους η συμμετοχή θέτει τα θεμέλια για σύνδεση και αλληλεγγύη, καθώς και για διάλυση τυχόν υποψιών και παρεξηγήσεων που μπορεί να υπήρχαν ήδη ή που στοιχεία της κοινωνίας μπορεί να προσπαθήσουν να προωθήσουν και να εκμεταλλευτούν στο μέλλον. Η δημιουργία «εξωομάδων» στην ενήλικη ζωή είναι λιγότερο πιθανή όταν κατά την παιδική ηλικία οι άνθρωποι έχουν διδαχτεί ενεργά την κοινή τους ανθρωπότητα.

Ένα εύρημα που μας εξέπληξε πραγματικά ήταν το γεγονός ότι το 75% των παιδιών έδειχνε

αμφιταλαντευόμενο ως προς την παρουσίαση των εργασιών τους. Ενώ απολάμβαναν να ακούν τις παρουσιάσεις των άλλων, είχαν ανάμεικτα συναισθήματα όσον αφορά τη δική τους παρουσίαση. Αυτό θυμίζει τη διστακτικότητα που εξέφρασαν αρκετά παιδιά στη μελέτη των Hay και Nye και πιστεύω ότι αξίζει να αναλογιστούμε τους λόγους που κρύβονται πίσω από αυτό. Οι συμμετέχοντες στο ερωτηματολόγιο εξήγησαν πώς ένιωθαν «ντροπαλοί», «δειλοί», «νευρικοί», «αμήχανοι» ή «άβολα» όταν παρουσίαζαν τις πεποιθήσεις τους μέσω του Οικογενειακού Πρότζεκτ. Αυτό επιβεβαιώθηκε κατά τη διάρκεια των ομάδων εστίασης, καθώς πολλοί συμμετέχοντες δήλωσαν ότι ένιωθαν αμηχανία όταν εξέφραζαν δημόσια τις πεποιθήσεις τους. Ένα παιδί ανησυχούσε για τις απόψεις των συμμαθητών του κατά την παρουσίαση του έργου: «Έχω στο μυαλό μου, αν αυτό θα αρέσει στους συμμαθητές μου ή όχι». Ένα άλλο έγραψε ότι «φοβόταν μήπως με κρίνουν οι άλλοι και μετά νιώσω αμηχανία». Για άλλους, υπήρχε μια απροθυμία να συζητήσουν συγκεκριμένα τις πεποιθήσεις τους. Μπορεί να υπάρχουν διάφοροι λόγοι για αυτό, αλλά θέλω να εστιάσω σε έναν πιο συγκεκριμένο.

Ο Joe Dunne (2025, σ. 207) παραθέτει τη κυριολεκτική μετάφραση της περίφημης φράσης του Αγίου Αυγουστίνου: «*tu autem eras interior intimo meo*» (η οποία μεταφράζεται συνήθως: «Ο Θεός είναι πιο κοντά μας από το βαθύτερο εαυτό μας») ως: «**ωστόσο, ήσουν πιο βαθιά μέσα μου από το πιο μυστικό μέρος του εαυτού μου**». Αυτό μου θυμίζει μία από τις σπερματικές σκέψεις της Σχολής Αρκέην: «Ορισμένοι θησαυροί είναι υπερβολικά πολύτιμοι και εύθραυστοι για να εκτεθούν στα βλέμματα των πολλών. Φύλαξέ τους μέσα στην μυστικότητα της καρδιάς σου». Ίσως το να ζητάμε από τα παιδιά να μοιραστούν τα οικογενειακά τους έθιμα και τις πεποιθήσεις τους αγγίζει εκείνο το μέρος του εαυτού τους που είναι πολύτιμο και ευάλωτο και η διστακτικότητά τους ενδέχεται να πηγάζει από τον φόβο μήπως μειώσουν ή αμαυρώσουν αυτόν τον θησαυρό της καρδιάς.

Πώς μπορούμε να προστατεύσουμε τα παιδιά υπό αυτές τις συνθήκες και παράλληλα να ενθαρρύνουμε και να υποστηρίξουμε τον διάλογο μεταξύ διαφορετικών πεποιθήσεων; Πώς μπορεί να συνεχιστεί ένα έργο όπως το «Οικογενειακό Πρότζεκτ», προστατεύοντας ταυτόχρονα τα ευάλωτα σημεία των παιδιών; Τα παιδιά έδωσαν τις δικές τους προτάσεις επ' αυτού.

Πρότειναν, τα παιδιά να εργάζονται σε μικρές ομάδες αντί να συμμετέχουν σε συζητήσεις με όλη την τάξη, όπου τα άτομα βρίσκονται στο επίκεντρο της προσοχής. Άλλες ιδέες ήταν, τα παιδιά να δημιουργήσουν μια παρουσίαση PowerPoint ώστε να παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους τις πεποιθήσεις τους, προσθέτοντας κατ' αυτό τον τρόπο ενδιαφέρουσες εικόνες. Τα παιδιά με το ίδιο θρησκευτικό υπόβαθρο θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μια παρουσίαση PowerPoint από κοινού. Μέλη της θρησκευτικής κοινότητας θα μπορούσαν να προσκληθούν στο σχολείο για να συζητήσουν τις θρησκευτικές παραδόσεις. Τα παιδιά θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε θεατρικές δραστηριότητες για τη διδασκαλία και τη μάθηση σχετικά με τις θρησκείες.

Η εξέταση τέτοιων μέτρων είναι σημαντική όχι μόνο για την προστασία των παιδιών, αλλά και για τη διατήρηση της δυνατότητας διαθρησκευτικού διαλόγου. Τα παιδιά, μας είπαν πόσο πολύτιμη ήταν αυτή η εμπειρία μάθησης και πώς συνέβαλε στη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων. Η αποτελεσματική διαπολιτισμική εκπαίδευση απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς και τους υπεύθυνους για την ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών να βελτιώνουν, να τελειοποιούν και να αναστοχάζονται συνεχώς. Στον σημερινό κόσμο χρεια-

ζόμαστε όσο το δυνατόν περισσότερο διάλογο και δέσμευση μεταξύ των θρησκειών. Χρει-αζόμαστε περισσότερη, όχι λιγότερη, διαπολιτισμική εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να εργαστούν για να κάνουν τα πράγματα όπως αρμόζει, ώστε η εκπαίδευση να μπορεί πραγματικά να κάνει τη διαφορά και να συμβάλει στη δημιουργία κοινωνιών όπου όλοι μπορούν να ευημερήσουν και στις οποίες όλοι οι άνθρωποι μπορούν να βιώσουν ειρήνη και ασφάλεια, δικαιοσύνη και αλληλεγγύη.

Αυτό θέτει απαιτήσεις στους εκπαιδευτικούς. Αν υπάρχει μια ιδιότητα που ξεχωρίζει πάνω από όλες τις άλλες και που πιστεύω ότι χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί αυτή τη στιγμή, αυτή είναι το **θάρρος**: το θάρρος να επιμένουν, ειδικά ενόψει της αυξανόμενης καχυποψίας και της χωριστικότητας στην κοινωνία, γνωρίζοντας ότι το έργο τους κάνει πραγματικά τη δια-φορά· το θάρρος να μην χάνουν το κουράγιο τους επειδή το έργο δεν είναι εύκολο ή απλό· το θάρρος να συνεχίζουμε να δημιουργούμε ασφαλείς χώρους όπου μπορεί να πραγματο-ποιηθεί το πιο ριψοκίνδυνο έργο· το θάρρος να παραμένουμε ανοιχτοί σε νέες δυνατότητες και να συνεχίζουμε να προσεγγίζουμε συναδέλφους με παρόμοια νοοτροπία· το θάρρος να αναρωτιόμαστε και να συμμετέχουμε συνεχώς στις δικές μας διαδικασίες μάθησης.

Ο Θιβετανός αναφέρει στο βιβλίο *Εκπαίδευση στη Νέα Εποχή*: «όπου δεν υπάρχει όρα-μα, οι λαοί αφανίζονται» (σ. 87). Αυτό θα ήθελα να το δω και από μια άλλη οπτική: Όταν υπάρχει όραμα για ορθές ανθρώπινες σχέσεις και κοινή ανθρωπιά, οι άνθρωποι μπορούν να διευρύνουν τη συνείδησή τους όσον αφορά τις σχέσεις με τρόπους που δημιουργούν ενότητα, αλληλεγγύη και ειρήνη. Αυτό είναι εκείνο στο οποίο πρέπει να στοχεύουμε στην εκπαίδευση.

Πηγές

Bailey, Alice A. (1950). *Education in the New Age*. Lucis Publishing Company.

Biesta, G. (2002). *World-Centred Education: A view for the present*. Routledge.

Central Statistics Office, Ireland (2026). *Census 2022*. CSO. [Census of Population 2022 - Summary Results - Central Statistics Office](#)

Community National Schools. (2026). *Goodness Me, Goodness You*. [Goodness me goodness you - CNS](#)

Council of Europe. (2008). *White Paper on Intercultural Dialogue: Living Together as Equals in Dignity*. Council of Europe.

Department of Education and Skills, Ireland. (2010). *Intercultural Education Strategy*. DES.

Dunne, J. (2011). *What's the good of education?* Dublin City University/St Patrick's College.

Dunne, J. (2025). *What's the good of education: A philosophy of persons in practice*. Bloomsbury.

Hay, D. (2006). *Something There: The biology of the human spirit*. Darton, Longman & Todd.

Hay, D. (2011). *God's Biologist: A life of Alister Hardy*. Darton, Longman & Todd.

Jackson, R. (2006). Promoting religious tolerance and non-discrimination in schools: a European perspective. *Journal of Religious Education*, 54(3), 30-38.

Malone, T., O'Toole, B., Mullally, A. (2021). The "Family Project": Investigating Multi-belief Peer Learning in Two Irish Primary Schools. *British Journal of Religious Education* 43 (4): 376–388. <https://doi.org/10.1080/01416200.2020.1775069>.

Smart, N. (1968). *Secular education and the logic of religion*. Faber & Faber.

Φεστιβάλ της Ανθρωπότητας: Πανσέληνος Διδύμων

Barbara Valocore

Καλησπέρα σας και καλώς ήρθατε σε αυτό το Φεστιβάλ του Χριστού, γνωστό και ως Φε-στιβάλ της Ανθρωπότητας, στην κορύφωση των τριών Πνευματικών Φεστιβάλ στο ετήσιο Ανώτερο Διάλειμμα. Αυτή την εποχή του χρόνου, παρατηρείται μια εκπληκτικά μεγάλη εισ-ροή ενέργειας στον πλανήτη και σε κάθε τομέα της ανθρώπινης διαβίωσης. Η ανταπόκρι-ση σε αυτή την ενέργεια ποικίλλει ανάλογα με την ποιότητα, την ωριμότητα και το σημείο εστίασης του δέκτη. Οι ιδιοτελείς και χωριστικές στάσεις μπορούν να ενδυναμωθούν, όπως επίσης μπορούν να αναβαθμιστούν και να αναπτυχθούν τα πνευματικά χαρακτηριστικά των απλών ανθρώπων που διαπνέονται από καλή θέληση. Δεν είναι δύσκολο να το διαπιστώσει κανείς στον σημερινό κόσμο, όπου η πόλωση είναι ακραία και οι αντίθετες απόψεις μάχο-νται για επικράτηση. Οι ευαίσθητοι μαθητές και ζηλωτές δεν μπορεί παρά να αισθάνονται την πίεση αυτών των εισερχόμενων δυνάμεων· συνεπώς, ο εστιασμένος και ρυθμισμένος προσανατολισμός προς την όψη αγάπη, την οποία ενσάρκωσε τόσο τέλεια ο Χριστός, στα-θεροποιεί τον όμιλο στην πλευρά της εξέλιξης προς μια αύξηση φως, που συμπεριλαμβάνει το νέο και κατευθύνεται στην υπηρεσία της Ανθρωπότητας.

Τον περασμένο μήνα, στην τελετή του Βεσάκ, εισήλθαμε σε μια μεγάλη ομαδική σιωπή σε συνεργασία με τον Χριστό και την κοινωνία των συντρόφων Του, καθώς ο Χριστός παρέλαβε την ετήσια ευλογία από τον αδελφό Του, τον Κύριο Βούδα, ώστε να την διαφυλάξει για τον κόσμο μέχρι να σημάνει η ώρα για αυτή τη χαρμόσυνη ευκαιρία στο Φεστιβάλ του Χριστού. Αυτή είναι η στιγμή που η διάχυση της κοσμικής ενέργειας της Αγάπης/Σοφίας, της ουσι-αστικής και θεμελιώδους ενέργειας του ηλιακού μας συστήματος, διανέμεται ολόπλευρα στον κόσμο ως χάρη και ευλογία, κάτι που κατέστη δυνατό δια της θυσίας αυτών των δύο μεγάλων Όντων. Ολόκληρη η ανθρωπότητα και κάθε γήινη ζωή κατακλύζεται από ευλογίες αγάπης. Μπορούμε με τη φαντασία μας να αισθανθούμε τη δύναμη ολόκληρης της κοινω-νίας των πνευματικών Όντων που μας ωθεί προς μεγαλύτερη υπηρεσία και μια τελειότερη έκφραση αυτής της κυρίαρχης ενέργειας του ηλιακού συστήματος.

Αύριο γιορτάζουμε την Παγκόσμια Ημέρα Επίκλησης, το ετήσιο τυπικό που παρέχει μια μο-ναδική ευκαιρία στον παγκόσμιο όμιλο μαθητείας να συμμετάσχει άμεσα στο ιεραρχικό έργο μέσω ενωμένου διαλογισμού και επίκλησης. Τη στιγμή της πανσελήνου, η θύρα προς το 5ο Βασίλειο στέκει ορθάνοιχτη και ειδικότερα στους Διδύμους, όταν η ηλιακή Ζωή, η ενέργεια της Καρδιάς του Ήλιου, ταξιδεύει προς την κατεύθυνσή μας, μέσω των Διδύμων, πάνω σε μια «δέσμη χρυσού φωτός» ...καθιστώντας δυνατές ορισμένες αποκαλύψεις», όπως μας βε-βαιώνει ο Θιβετανός. Όσο περισσότερο είμαστε σε θέση να λάβουμε και να κυκλοφορήσου-με τις θαυμαστές ενέργειες που είναι διαθέσιμες αυτή την ώρα, την ενέργεια της ζωής του Χριστού, τόσο μεγαλύτερη υποκειμενική ένταση μπορούμε από κοινού να δημιουργήσουμε για διανομή. Αυτή η ένταση δημιουργεί έναν αγωγό ισχυρού ηλεκτρικού φορτίου μέσω του οποίου οι ενέργειες του 5ου Βασιλείου μπορούν να κυκλοφορήσουν μέσα στο αιθερικό και από εκεί, στη συνέχεια, να κατασταλάξουν στο φυσικό πεδίο. Είμαστε εδώ συγκεντρωμένοι για να επιτρέψουμε την είσοδο του φωτός, καλώντας και επικαλούμενοι τη ζωή του Χριστού και αποστέλλοντάς το και πάλι προς τα έξω σε μια καθαγιασμένη πράξη διανομής μέσω του αφιερωμένου ομαδικού αγωγού. Λαμβάνουμε ώστε να δώσουμε, επικαλούμαστε ώστε να διανεμήσουμε.

Το ζώδιο των Διδύμων είναι το μείζον σύμβολο δυαδικότητας, καθώς αντιπροσωπεύει τους

βασικούς πόλους των αντιθέτων, του πνεύματος και της ύλης, που κυβερνούν τον κόσμο μας. Αποκαλείται το *Φως της Αλληλεπίδρασης* και αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο αντίθετα ενεργειακά ρεύματα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Επιπλέον, το εύρος του είναι τόσο εκτεταμένο, ώστε ελέγχει όλα τα ζεύγη των αντιθέτων στον ζωδιακό. Σχηματίζει ένα τρίγωνο με κάθε ένα από αυτά τα ζεύγη και επηρεάζει τη σχέση τους, οδηγώντας τελικά σε μια συνθετική ένωση και «στην αναγωγή της δυαδικότητας σε μια ρευστή σύνθεση».¹ Ένωση, ενότητα και μοναδικότητα, όλα αποτελούν τελικούς στόχους στην Ατραπό προς τη φώτιση.

Η επικλητική κραυγή της ανθρωπότητας δεν ήταν ποτέ πιο επιτακτική, κάτι που αποτελεί σαφή ένδειξη ότι το 5ο Βασίλειο καλείται σε δράση και κινητοποιείται στα εσωτερικά πεδία, ενώ προσεγγίζει όλο και περισσότερο το γήινο πεδίο. Η ανθρωπότητα βιώνει μια μεγάλη ανάδευση, γνωστή σε ορισμένους ως η Μεγάλη Στροφή. Πρόκειται για σύγχυση και αναταραχή σε κάθε όψη της ζωής, κι αυτό αποτελεί ασφαλές σημάδι ότι η Χριστική ενέργεια καθίσταται όλο και πιο ισχυρή. Ο πόνος και η ταλαιπωρία είναι οι παράγοντες μέσω των οποίων η ανθρωπότητα ανυψώνεται πλησιέστερα στους Πρεσβύτερους Αδελφούς μας και είναι μία από τις μεθόδους μέσω των οποίων η ψυχή αναλαμβάνει σταθερότερα τον έλεγχο της προσωπικότητας. Η επιθυμία να απελευθερωθούμε επιτέλους από τα δεσμά και τους περιορισμούς του φυσικού πεδίου μετατρέπεται σε θέληση για ομαδική πρόοδο και εξέλιξη. Το χάος, η αναταραχή και η αναστάτωση προαναγγέλλουν την προσέγγιση στο κέντρο καρδιάς του Άσραμ, τον ζωντανό Χριστό, ο οποίος πλησιάζει όλο και περισσότερο την Ανθρωπότητα ώστε να εδραιώσει την τελική χιλιετή ειρήνη στην Υδροχοϊκή εποχή.

Ας βεβαιώσουμε και πάλι την ουσιαστική μας ενότητα σε αυτό το Φεστιβάλ της Ενοποίησης, καθώς αποσκοπούμε να δημιουργήσουμε μια υποκειμενική σύνθεση και μια τηλεπαθητική αλληλεπίδραση που θα μπορούν να λειτουργήσουν ως πεδίο διανομής των ενεργειών του Σχεδίου προς όφελος της ανθρωπότητας. Από κοινού, ας εκφωνήσουμε το Μάντραμ της Ενοποίησης:

Οι υιοί των ανθρώπων είναι ένα και εγώ είμαι ένα με αυτούς.
Ζητώ να αγαπώ, όχι να μισώ,
Ζητώ να υπηρετώ και όχι να απαιτώ οφειλόμενη υπηρεσία,
Ζητώ να θεραπεύω όχι να βλάπτω.

Είθε ο πόνος να φέρει την οφειλόμενη ανταμοιβή φωτός και αγάπης.
Είθε η ψυχή να ελέγχει την εξωτερική μορφή και τη ζωή και όλα τα γεγονότα
και να φέρει στο φως την αγάπη που υπόκειται στα συμβάντα του χρόνου.

Ας έλθει το όραμα και η ενόραση.
Ας αποκαλυφθεί το μέλλον.
Ας εκδηλωθεί η εσωτερική ενότητα και ας παρέλθουν οι εξωτερικές διαιρέσεις.
Ας επικρατήσει η Αγάπη.
Όλοι οι άνθρωποι ας αγαπούν.

ΟΜ

Το ζώδιο των Διδύμων είναι τόσο ζωτικής σημασίας για την εξελικτική διαδικασία, διότι κυβερνά τον νόμο της αλλαγής, καθώς χωρίς αυτή δεν μπορεί να υπάρχει ανάπτυξη ή πρόοδος. Αυτή η «δύναμη που επιφέρει τις αναγκαίες μεταβολές για την εξέλιξη της Χριστικής

συνείδησης»². επιτρέπει στην ψυχή να επηρεάζει και να διαποτίζει τη μορφή με όποιον τρόπο μπορεί σε κάθε δεδομένη στιγμή. Η ενέργεια της ψυχής χειρίζεται τη μορφή όπως ένας αγγειοπλάστης που πλάθει τον πηλό· αλλάζει το σχήμα και τον χαρακτήρα του υλικού, τελικά το θρυμματίζει και δομεί μια νέα μορφή, ένα νέο σκεύος που ταιριάζει καλύτερα για να εκφράσει μια πιο εκλεπτυσμένη πνευματικότητα. Η ψυχή παρέχει σταθερότητα, όχι η μορφή, οπότε η ταύτιση με το εσωτερικό φως, με τη ζωντανή Χριστική παρουσία μέσα μας, δημιουργεί τη μόνη σταθερή βάση που μας επιτρέπει να αντέξουμε τις αβεβαιότητες που αντιμετωπίζουμε καθημερινά. Αυτές τις μέρες, εύκολα διαπιστώνουμε ότι η Ανθρωπότητα συνολικά βιώνει την αστάθεια και την ανασφάλεια που απαιτούνται για την ανάπτυξη της ψυχής και την προσαρμογή της μορφής. Σε αυτό, υπάρχει μεγάλη ελπίδα για το μέλλον.

Οι Δίδυμοι είναι γνωστοί κυρίως ως οι δίδυμοι αδελφοί, που όμως δεν είναι πανομοιότυποι. Ο ένας είναι ο αθάνατος αδελφός, ο Πολυδεύκης, η δύναμη του οποίου αυξάνεται, ενώ η επιρροή του άλλου, του θνητού δίδυμου, του Κάστορα, φθίνει. Ο ένας αντιπροσωπεύει την πνευματική όψη και ο άλλος, τη μορφή. Η δυαδικότητα κυριαρχεί και ενώ δεν συνδέονται όπως τα δύο ψάρια στους Ιχθείς σε αυτό το στάδιο της εξελικτικής διαδικασίας, αποτελούν τους αντίθετους πόλους της ίδιας πραγματικότητας, τις αντίθετες εδραιώσεις της Μεσαίας Οδού, της στενής σαν κόψη του ξυραφιού ατραπού. Η ανθρωπότητα πρέπει να βρει την ισορροπία μεταξύ ψυχής και μορφής, διότι ενώ πρέπει να ζούμε στη μορφή, η ψυχή απαιτεί τα οφειλόμενά της αναμένοντας υπομονετικά τη στιγμή που η επιθυμητική φύση θα αποστραφεί τους πειρασμούς της μορφής. Άπαξ και αυτό συμβεί, η ψυχή μπορεί να αρχίσει το έργο της για την λύτρωση της ύλης και να διδαχθεί αυτό που χρειάζεται για την εκπλήρωσή της, κι αυτό μπορεί να γίνει μόνο μέσω της μορφής, συνεργαζόμενη μαζί της και κατοικώντας σε αυτή.

Λέγεται ότι «ο Θεός μας είναι πυρ καταναλίσκον». Είναι το εξαγνιστικό πυρ που ζωογονεί και αποτελεί τη βάση κάθε ζωής. Επιφανειακά, συχνά θεωρούμε το πυρ επικίνδυνο και ενδεχομένως απειλητικό για τη ζωή, ωστόσο η εσωτερική πραγματικότητα αποδεικνύει ότι το πυρ είναι η «ουσία κάθε ύπαρξης... το μέσον της ανάπτυξης και η ώθηση πίσω από κάθε εξελικτική διαδικασία»³, όπως αναφέρεται στην *Πραγματεία επί του Κοσμικού Πυρός*. Είναι το πυρ της αγάπης που κομίζει η Χριστική ζωή σε όλη την ανθρωπότητα, μεταδιδόμενο μέσω των Διδύμων. Είναι το πυρ της αγάπης που ρέει από τον μεγάλο αστέρα Σείριο, στενά συνδεδεμένο με την πλανητική μας ζωή, το οποίο ταξιδεύει απευθείας προς την Ιεραρχία μέσω της πύλης των Διδύμων. Το πυρ της αγάπης πάλλεται αδιάκοπα μέσα από τον αιθερικό φορέα, που συχνά ονομάζεται χρυσός ιστός ή «ανθέμιον χρυσίου». Το δίκτυο αυτό διαποτισμένο από το πυρ, μεταδίδει στη συνέχεια την ουσία του πυρός της αγάπης σε όλες τις ζωές και σε κάθε μορφή εντός του ηλιακού αξεπέραστου δακτυλίου. Το πυρ κατακαίει τα εμπόδια στην έκφραση της ψυχής, κάνοντας τον μαθητή να φλέγεται εσωτερικά και σμιλεύοντας τη σωματική μορφή σε ένα τελειοποιημένο όργανο ικανό να στέκει σταθερά μέσα σε αυτό το πυρ της αγάπης, ενώ εξωτερικά περιβάλλεται από καταστροφή. Στην ατραπό της μαθητείας, στην οποία εισέρχεται η ανθρωπότητα στο σύνολό της, η καταστροφή των επιθυμιών της προσωπικότητας και των ιδιοτελών υλιστικών τάσεων οδηγεί σε ένα εξαγνισμένο όργανο που ενσαρκώνει την αγάπη του Χριστού, η οποία περιλαμβάνει άπαντα τα ζώντα.

Το Αρχαίο Σχόλιο συνοψίζει αυτή τη διαδικασία ως εξής:

“Καθώς η πνοή της φωτιάς κυλά προς τα πάνω μέσα από το σύστημα, καθώς το πύρινο στοι-

χείο κάνει αισθητή την παρουσία του, αυτό που εμποδίζει φαίνεται να εξαφανίζεται κι αυτό που ήταν αμυδρό φωτίζεται.

Το πυρ ανεβαίνει και οι φραγμοί καίγονται· η πνοή απλώνεται και οι περιορισμοί εξαφανίζονται. Τα επτά, ήρεμα ως τώρα, σαλεύουν σε ζωή. Οι δέκα πύλες, σφραγισμένες και κλειστές ή μισάνοιχτες, ανοίγουν διάπλατα.

Τα πέντε μεγάλα μέσα επαφής ορμούν σε δράση. Τα εμπόδια υπερνικούνται και οι φραγμοί δεν εμποδίζουν πια. Ο καθαρθείς γίνεται ο μεγάλος δέκτης κι ο Ένας γίνεται γνωστός.”⁴

Ο παγκόσμιος όμιλος μαθητείας, αυξάνει και λάμπει διαρκώς, δυναμώνοντας μέρα με τη μέρα. Παρά κάποιες εξωτερικές εντυπώσεις, το πυρ της αγάπης είναι ισχυρό και τίποτα δεν μπορεί να το αναχαιτίσει, καθώς υπόκειται στα πάντα. Άνθρωποι από κάθε θρησκευτική πίστη περιμένουν να εμφανιστεί η καρδιά της αγάπης, ο Χριστός, τον οποίο γνωρίζουν με πολλά ονόματα. Τις τελευταίες δεκαετίες, όπως κι ο υπόλοιπος Νέος Όμιλος των Παγκόσμιων Υπηρετών, μοχθήσαμε κι εμείς σκληρά στους Ιχθείς, ασχολούμενοι με το προπαρασκευαστικό έργο της προετοιμασίας, το αποκαλούμενο Στάδιο του Προδρόμου. Αυτό το προκαταρκτικό στάδιο πλησιάζει τώρα στο τέλος του και ο παγκόσμιος όμιλος εισέρχεται σε μια νέα φάση εργασίας, αναλαμβάνοντας μεγαλύτερη ευθύνη σε προετοιμασία για την Επανεμφάνιση του Χριστού και συνεργαζόμενος στενότερα με τους Πρεσβύτερους Αδελφούς μας, που αδιάκοπα καθοδηγούν και προφυλάσσουν. Ένας τρόπος με τον οποίο το πραγματοποιούμε είναι μέσω των ρυθμικών ομαδικών διαλογισμών μας και της προσηλωμένης μας εστίασης, συμβάλλοντας στην υλοποίηση του θείου Σχεδίου της αγάπης και του φωτός.

Ο Χριστός, ο Κύριος της αγάπης, ο δάσκαλος αγγέλων και ανθρώπων, έχει δηλώσει ότι κατά τη διάρκεια του 100ετούς Κονκλάβιου του 2025, πρόκειται να αποφασίσει πότε θα επιστρέψει στο φυσικό πεδίο. Πιθανότατα, αυτή η απόφαση έχει ήδη ληφθεί και τώρα περιμένουμε το προαναγγελθέν γεγονός. Φυσικά, δεν έχει αποκαλυφθεί πότε αυτό το μεγαλειώδες γεγονός θα συμβεί κι έτσι ζούμε με ένα αίσθημα προσμονής και ευλάβειας, με την αίσθηση ότι οι καρδιές μας ανοίγονται όλο και περισσότερο με αγάπη, διότι γνωρίζουμε ότι η καρδιά είναι η πύλη προς την πληρότητα, την πληρότητα εκείνη που ενσωματώνεται στους Διδύμους.

Ο παγκόσμιος όμιλος μαθητείας προετοιμάζεται, επίσης, για την Εορταστική Εβδομάδα του Νέου Ομίλου Εξυπηρετητών του Κόσμου, τον επταετή κύκλο εορτής αυτού του παγκόσμιου ομίλου. Μας έχει ειπωθεί ότι όταν κατά τη διάρκεια της εβδομάδας συμβαίνει να έχει πανσέληνο, αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία· και είναι κάτι που συνιστά την ευκαιρία μας τον Δεκέμβριο. Ως ψυχές, αποτελούμε ήδη μέρος της Ιεραρχίας και μπορούμε να πορευτούμε λειτουργώντας «Ως Εάν» να είμαστε ενεργά μέλη του 5ου Βασιλείου, του ομίλου που εργάζεται αποκλειστικά με την αγάπη, τον μεγάλο και ανιδιοτελή παράγοντα έλξης στις παγκόσμιες υποθέσεις. Γνωρίζουμε ότι είμαστε ενωμένοι με το πυρ της αγάπης που αδιάκοπα ρέει προς το μέρος μας.

Όπως οι θεϊκοί αγγελιαφόροι φέρνουν ελπίδα και έμπνευση, έτσι και οι θεϊκές προσευχές και επικλήσεις γεφυρώνουν το 4ο με το 5ο βασίλειο και διαμορφώνουν τα μηνύματα που χρειάζεται η ανθρωπότητα για το επόμενο βήμα στην πνευματική της πορεία. Συνυφασμένες με κάθε κουλτούρα και παράδοση, είναι συμβατές με την εποχή στην οποία υπάρχουν. Εκφράζουν το ανώτερο και βέλτιστο, ενώ μόλις που υπερβαίνουν της παρυφής εκείνου που μπορούμε να κατανοήσουμε με τον συγκεκριμένο νου μας. Ενώνουν τον θνητό μας με τον αθάνατο αδελφό και μας αφήνουν ανυψωμένους και εξαγνισμένους να αυξάνουμε και να λάμπουμε όλο πιο έντονα. Ακολουθεί μια προσευχή ευχαριστίας που γιορτάζει την ενότητα

όλης της ζωής και την αλληλεξάρτηση όλων των βασιλείων. Το Mitakuye Oyasin, Όλες οι Σχέσεις Μου, χρησιμοποιείται σε πολλές παραδόσεις των ιθαγενών της Βόρειας Αμερικής σε συγκεντρώσεις και τελετές:

Aho Mitakuye Oyasin

Όλες οι Σχέσεις Μου. Τιμάω εσάς σε αυτόν τον κύκλο της ζωής μαζί μου σήμερα. Είμαι ευγνώμων για αυτή την ευκαιρία να σας αναγνωρίζω σε αυτή την προσευχή.

Στον Δημιουργό, για το απόλυτο δώρο της ζωής, σε ευχαριστώ.

Στο οрукτό βασίλειο που έχτισε και συντηρεί τα κόκκαλά μου και όλα τα θεμέλια της εμπειρίας της ζωής, στο φυτικό βασίλειο που συντηρεί τα όργανα και το σώμα μου και μου δίνει θεραπευτικά βότανα για την αρρώστια, στο ζωικό βασίλειο που παρέχει ένδυση, υπηρεσία και πιστή συντροφικότητα σε αυτό το μονοπάτι της ζωής, σας ευχαριστώ.

Στο ανθρώπινο βασίλειο που μοιράζεται το μονοπάτι μου ως ψυχή πάνω στον ιερό τροχό της επίγειας ζωής, στο πνευματικό βασίλειο που με καθοδηγεί αόρατα μέσα από τις ανηφόρες και τις κατηφόρες της ζωής και που κρατά τον πυρσό του φωτός μέσα στους Αιώνες, σας ευχαριστώ.

Στους Τέσσερις Ανέμους της Αλλαγής και της Ανάπτυξης, σας ευχαριστώ.

Είστε όλοι συγγενείς μου, χωρίς εσάς δεν θα ζούσα. Είμαστε μαζί στον κύκλο της ζωής, συνυπάρχουμε, είμαστε αλληλεξαρτώμενοι, συν-δημιουργούμε το πεπρωμένο μας. Κανένας δεν είναι πιο σημαντικός από τον άλλον. Το ένα έθνος εξελίσσεται μέσα από το άλλο και όμως το καθένα εξαρτάται από αυτό που βρίσκεται από πάνω και από κάτω. Όλοι μας είμαστε μέρος του Μεγάλου Μυστηρίου.

Σας ευχαριστώ για αυτή τη Ζωή. Είμαστε όλοι συνδεδεμένοι. Είμαστε όλοι ένα.

Ας προχωρήσουμε τώρα στον ομαδικό μας διαλογισμό, χρησιμοποιώντας τον πνευματικό βασικό τόνο των Διδύμων: **Αναγνωρίζω τον άλλο μου εαυτό και στην ελάττωση αυτού του εαυτού, αυξάνω και λάμπω.**

Αναφορές

1. *Εσωτερική Αστρολογία*, σ. 347
2. *Εσωτερική Αστρολογία*, σ. 345
3. *Πραγματεία επί του Κοσμικού Πυρός*, σ. 97
4. *Το Φως της Ψυχής*, σ. 208

Απογευματινή Συνεδρία Ανοιχτή – Λονδίνο Κυριακή 31 Μαΐου, 14:00-17:30

Διαυγής Όραση: Οι Δοκιμασίες και οι Θρίαμβοι της Μαθητείας

Shideh Pouria

Μήπως, ο Φρίντριχ Σίλερ στο έργο του «Ωδή στη Χαρά», όπου την χαιρετίζει με τα λόγια *Χαρά, κάλλος θείας φεγγοβολής, Κόρη των Ηλυσίων*, απεικονίζει την ατραπό της μαθητείας; Και τι είναι αυτό που μας εμπνέει να διασχίσουμε την ατραπό από τη διαίρεση και τον διαχωρισμό, πίσω στο Ουράνιο ιερό της Χαράς, από το οποίο κάποτε αποκοπήκαμε; Είναι η «πύρινη σπίθα» της χαράς, που γίνεται ταυτόχρονα το καθοδηγητικό φως, ένας εξαγνιστής και, τελικά, ο ενοποιητής όλων όσα είχαν διαχωρίσει οι εγκόσμιοι τρόποι.

Στις διδασκαλίες του Θιβετανού, η μαθητεία περιγράφεται ως μια αυτόβουλη συμμετοχή σε έναν συνεχώς διευρυνόμενο κύκλο συνείδησης, μέσα από επαναλαμβανόμενους κύκλους προσκόλλησης, απόσπασης, επέκτασης και ένωσης με μια ευρύτερη και ανώτερη συχνότητα ύπαρξης. Αυτή η ατραπός είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με μια ζωή ανιδιοτελούς υπηρεσίας και αδελφοσύνης και πυροδοτείται από το πνεύμα της ομαδικής σχέσης. Ενώ μπορεί να μην είναι εμφανής καμία εξωτερική οργάνωση ενός ομίλου μαθητών, υπάρχει ένα ξεκάθαρο αόρατο εσωτερικό πλέγμα σαφούς σύνδεσης μεταξύ τους και με εκείνους που επικαλούνται τους μαθητές για βοήθεια και ανύψωση.

Εκείνο που υποστηρίζει αυτό το πλέγμα είναι η ίδια η ουσία του σύμπαντος, ο αιθέρας ή ο ωκεανός φορτισμένων ηλεκτρικών ενεργειών που συνιστούν το ενιαίο ενεργειακό σώμα του πλανήτη μας, ό,τι ζει και κινείται και υπάρχει μέσα σε αυτόν, το ηλιακό μας σύστημα και ο κόσμος. Το αιθερικό πεδίο κάθε ανθρώπου αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του αιθερικού σώματος κάθε άλλης μικρο- ή μακρο-κοσμικής έκφρασης της Θείας Ζωής. Αυτός είναι ο κατ'εξοχήν φορέας, μέσω του οποίου μπορούμε να κοιτάξουμε, από τις ελάχιστονες μικροκοσμικές ζωές έως τα μεγαλύτερα Κοσμικά Όντα, μια ηλεκτρική λεωφόρο που προσκαλεί αυτούς τους φωτεινούς ταξιδιώτες να αποσπαστούν από τους περιορισμούς των πυκνότερων ενεργειακών καταστάσεων και να δουν την πραγματικότητα πέρα από τα αυτοπεριορισμένα όρια των αισθήσεών τους. Μέσω του αιθερικού πεδίου, σε μια ανώτερη στροφή του σπειροειδούς, ο μαθητής μπορεί να οραματιστεί την Ψυχή να αιωρείται σαν ένας απαστράπτων λωτός στα ύψιστα επίπεδα του νοητικού πεδίου και τελικά να επιτύχει την ενοποίηση με τη σπίθα της Θεότητας, ή τη Μονάδα, στο δικό της πεδίο.

Στην καθομιλουμένη, ο όρος «όραση-όραμα» (vision) συνδέεται με την πράξη της φυσικής όρασης. Ωστόσο, οι αρχικές έννοιες αυτής της λέξης αφορούσαν κυρίως την πράξη ή τη δύναμη να αντιλαμβάνεται κανείς με τις αισθήσεις του την εκδήλωση από κάτι άυλο, για παράδειγμα, μέσω της δραστηριότητας και της δύναμης της φαντασίας ή με την αμεσότητα της αντίληψης του υπερφυσικού. Ομοίως, οι ρίζες της λέξης μπορούν να αναχθούν στο πρωτο-ινδοευρωπαϊκό «weid» – που σημαίνει «βλέπω» – καθώς και στο σανσκριτικό «veda» και στο αβεστικό «vaeda», που σημαίνουν «γνωρίζω», εξισώνοντας σαφώς την έννοια της όρασης με μια βαθύτερη γνώση.

Τα μάτια αναγνωρίζονται ως το όργανο της φυσικής όρασης. Όταν ο George Wald παρέλαβε το βραβείο Νόμπελ το 1967 για την ανακάλυψη των βασικών φυσικοχημικών διεργασιών της όρασης, παραδέχτηκε ότι «μέχρι στιγμής δεν έχουν δοθεί εξηγήσεις για την ταχύτητα της ανταπόκρισης». Από φυσιολογική άποψη, η όραση ως οπτική διαδικασία λαμβάνει χώρα όταν οι ακτίνες του φωτός προσπίπτουν στον εξαιρετικά ευαίσθητο ιστό του αμφιβληστροειδούς στο πίσω μέρος του ματιού, ο οποίος καταγράφει τα φωτεινά σήματα με τρόπο πολύ παρόμοιο με αυτόν ενός φωτοευαίσθητου φιλμ. Τα ληφθέντα σήματα αποστέλλονται από τα κύτταρα του αμφιβληστρο-ειδούς μέσω του οπτικού νεύρου στον εγκέφαλο για επεξεργασία. Ο Γκαίτε, στο έργο του «Θεωρία των Χρωμάτων», περιγράφει μια πιο λεπτή εξήγηση της όρασης. Έγραψε ότι το φως κάλεσε σε ύπαρξη και δημιούργησε για τον εαυτό του, ένα όργανο παρόμοιο με το ίδιο· έτσι το μάτι σχηματίστηκε με το φως, από το φως και για το φως, ώστε το εσωτερικό φως να μπορέσει να έρθει σε επαφή με το εξωτερικό φως. Με άλλα λόγια, το όμοιο μπορεί να γίνει γνωστό μόνο από το όμοιο.

Είναι ενδιαφέρον ότι οι πιο πρόσφατες αναλύσεις σχετικά με τη βιοφυσική των κυτταρικών μεμβρανών και την κβαντική βιολογία έχουν προσφέρει μια νέα οπτική για την επανεξέταση αυτής της διαδικασίας, με τρόπο που δεν διαφέρει πολύ από την υπόθεση του Γκαίτε, αποκαλύπτοντας ότι τα μάτια αποτελούν σημείο επαφής μεταξύ των δύο κόσμων, του υλικού και του άυλου. Αυτό είναι εμφανές στην πρωτογενή έρευνα του καθηγητή Michael Crawford, η οποία δείχνει ότι η γνωστική λειτουργία και η όραση εξαρτώνται όχι μόνο από μηχανισμούς που βασίζονται στις πρωτεΐνες, αλλά και από τη δυναμική των ηλεκτρονίων. Σύμφωνα με την έρευνά του, όταν ένα φωτόνιο του φωτός έρχεται σε επαφή με τα μελαγχρωματικά κύτταρα του αμφιβληστροειδούς, προκαλεί σημαντική αύξηση της ενέργειας στα μόρια του. Οι ηλεκτρικές του ιδιότητες δημιουργούν ένα σύννεφο ηλεκτρονίων υψηλής φόρτισης γύρω από τον ιστό του αμφιβληστροειδούς. Κατά συνέπεια, η διαβίβαση του σήματος λαμβάνει χώρα με απόλυτη πιστότητα προς το αρχικό μήκος κύματος του προσληφθέντος φωτός. Όμως, μόνο μέσω της επικάλυψης αυτών των νεφών ηλεκτρονίων και μέσω του κβαντικού φαινομένου σήραγγας των ηλεκτρονίων μεταδίδεται το μήνυμα κατά μήκος των νευρικών ινών, ως ηλεκτρικό ρεύμα από τον αμφιβληστροειδή προς τον εγκέφαλο, σαν να προκαλεί την κατάρρευση της χωροχρονικής συνάρτησης σε μια στιγμιαία και ακριβή όραση. Εκεί είναι όπου το φυσικό και το κβαντικό συναντώνται και το υλικό αγγίζει το αιθερικό.

Ας προχωρήσουμε ένα βήμα παραπέρα. Αν θεωρούσαμε το σώμα ως μια μορφοκλασματική (fractal) δομή, θα μπορούσαμε τότε να συλλάβουμε μια πραγματικότητα στην οποία κάθε κύτταρο του φυσικού σώματος είναι ένας εγκέφαλος με μάτια ικανά για αντίληψη, επεξεργασία και ανταπόκριση στο φως, ακτινοβολώντας το σε ολόκληρο το σώμα και ακόμα πιο πέρα, σύμφωνα με το δικό του συγκεκριμένο, θεμελιώδες ηλεκτρικό αποτύπωμα γνώσης και όρασης; Κάθε μικροσκοπική δομή θα αντανakλούσε τότε το σύνολο μέσω του χρυσού κανόνα της φράκταλ γεωμετρίας της. Έτσι, ολόκληρο το σώμα μετατρέπεται σε ένα κβαντικό ον. Η επιστήμη έχει πλέον συγκεντρώσει έναν σημαντικό όγκο αποδεικτικών στοιχείων, σε συνάρτηση με την υπόθεση ότι τα κύτταρα είναι ηλεκτρικά όντα. Η κυτταροπλασματική μεμβράνη στην επιφάνεια κάθε κυττάρου είναι μια λεπτή, αραχνοειδής μεμβράνη που, όμοια με δέρμα, περιβάλλει και τυλίγει κάθε κύτταρο και τις εσωτερικές του δομές. Σε αυτό το σημείο επιτελείται η διατήρηση του διαχωρισμού των ηλεκτρικών φορτίων μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού τμήματος της μεμβράνης. Αυτή η πολικότητα διευθύνει και συντονίζει την κατεύθυνση και ροή των ηλεκτρικών πληροφοριών. Αυτές οι εξαιρετικά πολωμένες μεμβράνες είναι ενσωματωμένες στο ημιαγωγίμο κρυσταλλικά δομημένο νερό μέσα και γύρω από τα κύτταρα, δημιουργώντας συνεχόμενες πτυχωσεις ιστού

που στιγμιαία συνδέουν τα πιο απομακρυσμένα και τα πιο βαθιά σημεία του σώματος μεταξύ τους και με τον εξωτερικό κόσμο. Αυτή η πανταχού παρούσα συνδεσιμότητα επιτρέπει την όραση του όλου σε κάθε ένα ξεχωριστό μέρος. Έτσι, το πυκνό φυσικό σώμα έρχεται σε στενή επαφή με το φωτεινό σώμα του μέσω των οργανιδίων του ηλεκτρικού σώματος που παράγουν και μεταφέρουν το φως. Οι διαδικασίες και οι διαδρομές αναπαράγονται, η καθεμία με τη δική της ξεχωριστή νότα και το δικό της φασματικό μοτίβο, για να δομήσουν και να λειτουργήσουν μέσα στο σύνολο. Κατ' αυτό τον τρόπο μπορούμε να γνωρίσουμε τον εαυτό μας ως φως σε σχέση με τα εσωτερικά και εξωτερικά επίπεδα των διαφορετικών συχνοτήτων του φωτός.

Πρέπει όμως να θυμόμαστε ότι κάθε φράκταλ μορφή φωτός έχει τη δική της φράκταλ σκιά ως συγκαλύπτουσα δομή, η οποία είναι συνυφασμένη με τις δομές του φωτός και λειτουργεί ως εσωτερική οθόνη για την αγωγιμότητα και τη ροή του. Έτσι, αυτό που καλύπτει την όρασή μας προς τους εσωτερικούς κόσμους, είναι το αντίθετο αυτής της έμφυτης ηλεκτροφυσικής μορφής που μας επιτρέπει να βλέπουμε. Πριν από οκτώ αιώνες, ο Hafez-e Shirazi, γνωστός ως η Φωνή της Αλήθειας και φημισμένος για την πολυδιάστατη λεκτική απεικόνιση των εμπνευσμένων ιδεών του, απευθύνθηκε στον εαυτό του, σε έναν από τους στίχους του, με τα εξής λόγια:

Μεταξύ του εραστή και του Αγαπημένου δεν υπάρχουν φραγμοί

Εσύ ο ίδιος είσαι το πέπλο, Hafez, σήκω από τη μέση!

Ο εραστής και ο Αγαπημένος φέρουν διάφορες σημασίες στη φιλοσοφία του Hafez και, σε αυτόν τον στίχο, ο ίδιος παρουσιάζει τον εαυτό του ως τον αναζητητή της απόλυτης Αλήθειας· ο εραστής στην ουσία περιγράφει τον μαθητή και ο Αγαπημένος αποτελεί την αναπαράσταση αυτής της ύψιστης Αλήθειας ή του Πνεύματος, καθώς και την πηγή έμπνευσης και γνώσης για τους μαθητές. Μας οδηγεί στην καρδιά του προβλήματος που αντιμετωπίζει ο μαθητής, προκειμένου να αναγνωρίσει τα πέπλα που συσκοτίζουν την όρασή του ως προς τον Πατέρα. Συνήθως, βλέπουμε τους φραγμούς μας ως εξωτερικά εμπόδια της προόδου μας, ενώ συχνά παραβλέπουμε τα αόρατα εμπόδια που κρύβονται μέσα μας. Ο Hafez, σαν να είχε επίγνωση της φράκταλ δομής του σύμπαντος, υπενθυμίζει στον μαθητή ότι αυτός ο ίδιος είναι ο πέπλος που τον σκοτεινιάζει εσωτερικά, και ότι το φως του πνεύματος θα γίνει ορατό σε αυτόν μόνο αν παραμερίσει τον ίδιο του τον εαυτό! Πώς μπορεί, λοιπόν, ο μαθητής να το επιτύχει αυτό;

Πέρα από τη βασική αυτή φυσικο-αιθερική ανθρώπινη δομή, η ευρύτερη σύσταση του ανθρώπου, όπως αυτή χαρτογραφείται στα 7 επίπεδα του ηλιακού μας συστήματος, περιλαμβάνει τόσο το αστρικό-συναισθηματικό όσο και το νοητικό μας σώμα. Τα ίδια αλληλοδιαπλεκόμενα μοτίβα συνεχίζονται και στα ανώτερα πεδία και μπορούν είτε να αφήσουν ελεύθερη τη ροή είτε να μπλοκάρουν την όρασή μας προς κάθε κατεύθυνση. Η απόκτηση πνευματικής όρασης συνεπάγεται την ανύψωση του βλέμματος που κοιτάζει προς τα κάτω. Συνεπάγεται την απομάκρυνση κάθε προσωπικής ανησυχίας και όλων των σκεπτομορφών που περιορίζουν το οπτικό μας πεδίο. Η όραση σε αυτά τα πεδία απαιτεί ένα εξαιρετικά εξελιγμένο όργανο, τον οφθαλμό της Ψυχής. Καθώς ο μαθητής αρχίζει να εργάζεται μέσα στο Φως, απαλλαγμένος από τις ατέλειες της προσωπικότητας, που προκαλούνται από τις έγνοιες της καθημερινότητας, το φως της ψυχής θα ακτινοβολεί πιο έντονα μέσω του εξαγνισμού της υλικής όψης, της υπέρβασης της διαστρεβλωμένης και μυωπικής όρασης της αστρικο-συναισθηματικής όψης καθώς και της ήρεμης, στιλπνής ανακλαστικό-

τητας της νοητικής όψης. Ο στιλπνός καθρέφτης του νου γίνεται ένα πιο διαυγές όργανο όρασης και ακτινοβολίας του Φωτός της Ψυχής. Καθώς αυτή η διαυγής λίμνη ανανεώνεται από τις «σκέψεις που δημιουργεί η ψυχή», το έργο υπηρεσίας του μαθητή εμπλουτίζεται και, αντλώνοντας από αυτή την πηγή φωτισμένης νοητικής ουσίας, ενισχύει τη βοήθεια και την υπηρεσία που προσφέρει στις ανάγκες του κόσμου. Στην πραγματικότητα, αυτό που συμβαίνει μπορεί να περιγραφεί ως ανα-προσανατολισμός ή επιστροφή προς την ανατολή, όχι τη γεωγραφική Ανατολή αλλά την κατεύθυνση του ανατέλλοντος ηλίου. Όχι τόσο του φυσικού ηλίου, όσο της αφύπνισης του εσωτερικού ηλίου στην ατραπό της επιστροφής.

Καθώς η επαφή με την ψυχή αναπτύσσεται στην εξελικτική ατραπό, η μαγνητική της ποιότητα προσελκύει πνευματικές ιδέες και έννοιες, όχι τόσο μέσω επίπονης προσπάθειας όσο μέσω ενός σημείου πνευματικής έντασης. Ένα τμήμα της επισκιάζουσας ενσαρκωμένης ψυχής αναπτύσσεται μέσα σε μια μαγνητική αύρα σαν ένας καθαρός φακός, μέσω του οποίου ο μαθητής μπορεί να βλέπει με μεγαλύτερη διαύγεια. Αυτή η αύρα, όπως μας λέγεται, συνίσταται από μια αύρα υγείας ή αιθερική, μια αστρική και μια νοητική αύρα. Οι ανώτερες ενοράσεις και εντυπώσεις στη συνέχεια απλώς εισέρχονται στο πεδίο συνείδησης μέσω επικλητικού καλέσματος της μαγνητικής αύρας που διατηρεί γύρω του. Αυτό δεν είναι μια παθητική ή μυστικιστική προσέγγιση, αλλά μια σταθερή μορφοποίηση σκέψεων και σκεπτομορφών, που προήλθαν από το αυξανόμενο απόθεμά του σε πνευματικές ιδέες και στόχους. Με αυτόν τον τρόπο, το Σχέδιο γίνεται μια «δυναμική ουσία που παρέχει το περιεχόμενο της δεξαμενής σκέψης από την οποία μπορεί να αντλεί» (ΤΗΛΕΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ ΑΙΘΕΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ, σελ.94), ώστε να υπηρετεί και να συμβάλει στο απολυτρωτικό έργο.

Μέσω μιας διαδικασίας υποκατάστασης, όταν το σημείο εστίασης παραμένει σταθερά στα ανώτερα επίπεδα του νοητικού πεδίου, η αύρα του νου θα σβήσει τελικά το κυρίαρχο φως της αστρικής αύρας και θα μετουσιώσει την κατώτερη συναισθηματική της αντίδραση σε μια ανώτερη ηλιακή ποιότητα δεκτικότητας και ανταπόκρισης στον αγνό λογισμό ή την αγάπη του Βουδικού πεδίου. Ο Θιβετανός συμβουλεύει τους μαθητές: «Να είστε χαρούμενοι, γιατί η χαρά εισάγει το φως και όπου υπάρχει χαρά υπάρχει λίγη θέση για γοητεία και παρεξήγηση». (ΜΣΝΕ Ι, σελ. 461)

Σήμερα, οι ενέργειες της Εποχής του Υδροχόου και της εισερχόμενης Έβδομης Ακτίνας καταρρίπτουν τους φραγμούς που παρεμποδίζουν την ανάδυση ενός νέου κόσμου, με ολοένα και μεγαλύτερη δύναμη και ταχύτητα. Μια εποχιακή κρίση πρωτοφανών διαστάσεων κατακλύζει την Ανθρωπότητα, αγγίζοντας κάθε όψη της πλανητικής ζωής πάνω στη Γη. Πάνω από αυτή την αναταραχή δρουν ισχυρά ρεύματα, τα οποία έχουν εναντιωθεί σε αυτές τις κοσμικές ενέργειες, διακόπτοντας την πνευματική εντύπωση και παρεμβαίνοντας στη Θεία Κυκλοφορική Ροή, ενώ παράλληλα ισχυροποιούν τα πέπλα που κρύβουν την Όψη του Πατρός. Κάθε είδους πυρ φαίνεται να μαίνεται στον κόσμο, είτε πρόκειται για τα πυρά «της κρίσης και της ουσίας, του κάρμα και του φορέα του, της ύλης... Το πυρ πρέπει να αντιμετωπισθεί με πυρ» και μας ειπώθηκε ότι «το πυρ που πρέπει να χρησιμοποιηθεί από τους μαθητές ... είναι το πυρ της θέλησης-για-αγάπη». (ΜΣΝΕ Ι, σελ. 720)

Αυτό το πυρ δεν είναι αυτό που συνήθως εννοούμε όταν μιλάμε για αγάπη. Η θέληση-για-αγάπη συνιστά την αγάπη για το μεγαλύτερο Όλον και την ικανότητα να πράττουμε ό,τι είναι απαραίτητο για το καλό του ομίλου. Αυτό το πυρ πρέπει αρχικά να το στρέψουμε στον εαυτό μας, έτσι ώστε να δούμε τον εαυτό μας μέσα στη φλόγα του όπως πραγματικά είναι και να μετριάσουμε το πυρ της προσωπικότητας μέσα σε εκείνη την έντονη φωτιά. Έτσι,

απελευθερωνόμαστε από τους φραγμούς που αποτρέπουν την εισροή του ύψιστου Φωτός στο διαυγαστικό πυρ της θέλησης-για-αγάπη. Κατ’ αυτό τον τρόπο, προοδεύουμε από την ατραπό της ατομικής τελειοποίησης και κάθαρσης προς ανώτερα επίπεδα συνταύτισης, πρώτα με την ψυχή μας και στη συνέχεια με το όλον και μέχρι τη Μονάδα ή τον θεϊκό σπινθήρα, εκείνο το συμπεριληπτικό, πρωταίτιο και παμπιελεκτικό Θείο Όλον.

Για να ολοκληρώσουμε, ας στοχαστούμε πάνω στην ερώτηση που έθεσε ο Θιβετανός στους μαθητές του σχετικά με το πυρ. «Καθώς ο Ερχόμενος πλησιάζει στη γη, εκείνο που θα φέρει είναι το Πυρ της Αγάπης, το εξαγνιστικό πυρ που καίει και καταστρέφει όλους τους φραγμούς της φύσης του ανθρώπου, όλους τους διαχωριστικούς τοίχους ανάμεσα στα άτομα, ανάμεσα στις ομάδες και ανάμεσα στα έθνη. Είστε άραγε προετοιμασμένοι σαν άτομα, σαν μαθητές και ζηλωτές να υποβληθείτε σ’ αυτό το πυρ;» (ΜΣΝΕ Ι, σελ. 722)

Ευχαριστώ

οΟο

Στοχαστική Προσέγγιση στη Διαύγεια

Για να παρακολουθήσετε το βίντεο της ομιλίας «Στοχαστική Προσέγγιση στη Διαύγεια» και τη σύντομη εισαγωγή που προηγήθηκε, μπορείτε να μεταβείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο

https://www.lucistrust.org/el/arcane_school/conference/conference_as

οΟο

Η Επικλητική Δύναμη της Ανθρωπότητας: Ο Ρόλος της Μουσικής και του Δημιουργικού Ήχου στο Ομαδικό Έργο.

Το Τραγούδι ως Έκφραση Χαράς

Alice Bishop

Το τραγούδι έχει χρησιμοποιηθεί καθ’ όλη τη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας για να δημιουργήσει ένα αίσθημα κοινότητας και συμμετοχής, να βοηθήσει τους ανθρώπους να συνεργαστούν και να αντισταθούν στην καταπίεση, καθώς και για ψυχαγωγία. Οι μοναστικές κοινότητες τραγουδούν μαζί κατά τη διάρκεια της λατρείας ως τρόπο ενίσχυσης της συγκέντρωσης και υπενθύμισης στα μέλη του σκοπού τους.

Στην εποχή των ιστιοφόρων, οι ναυτικοί τραγουδούσαν για να συντονίζουν τις κινήσεις τους κατά τη διάρκεια της σκληρής σωματικής εργασίας. Οι σκλάβοι στην Αμερική τραγουδούσαν για να διατηρήσουν την ταυτότητά τους και ως τρόπο μεταφοράς μηνυμάτων μεταξύ των κοινοτήτων. Το τραγούδι ενισχύει την υγεία και την ευεξία και φέρνει χαρά στη ζωή μας.

Η παραδοσιακή κινεζική ιατρική θεωρεί το τραγούδι όχι μόνο ως μια μορφή τέχνης, αλλά και ως ένα προσιτό «φάρμακο» πρόληψης, που εξισορροπεί την εσωτερική μας ενέργεια, απελευθερώνει τα συναισθηματικά βάρη και φέρνει γνήσια χαρά στην καρδιά. Η δυτική ιατρική

ακολουθεί τα βήματα της κινεζικής, καθώς οι γιατροί μπορούν πλέον να συνταγογραφούν τη συμμετοχή σε χορωδία για θέματα ψυχικής υγείας. Διάβασα, μάλιστα, πρόσφατα για μια επιστημονική ανακάλυψη που υποστηρίζει ότι η ενασχόληση με τις τέχνες, είτε ως θεατής είτε ως συμμετέχων, μπορεί να οδηγήσει τους ανθρώπους να παραμείνουν βιολογικά νεότεροι.

Η χαρά, όπως γνωρίζουμε, αποτελεί απόδειξη της ύπαρξης της ψυχής και της συμμετοχής της στη ζωή μας. Δείχνει το δρόμο προς το σχέδιο για την ανθρωπότητα. Οι δραστηριότητες που διεγείρουν τη χαρά συμβάλλουν στη δημιουργία ενός αγωγού επικοινωνίας με τον ανώτερο εαυτό μας και συνήθως απαιτούν να είμαστε συγκεντρωμένοι στη στιγμή. Όλες οι δημιουργικές τέχνες μπορούν να διεγείρουν τη χαρά και να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης και, όταν βλέπεις ή ακούς κάτι που σου λείει πολλά, η φυσική αντίδραση είναι να πάρεις μια ανάσα θαυμασμού – κυριολεκτικά να εμπνευστείς!

Η λέξη «inspiration» (έμπνευση), με προέλευση τη Μεσαιωνική Αγγλική γλώσσα (Middle English), σημαίνει «επηρεάζω, κινητοποιώ ή καθοδηγώ μέσω θεϊκής ή υπερφυσικής δύναμης ή δράσης» (Λεξικό Merriam Webster), και προέρχεται από την παλιά γαλλική λέξη *inspiracion*, που σημαίνει «εισπνέω», και από το *spirare*, που στα λατινικά σημαίνει «αναπνοή» και «πνεύμα».

Ο Θιβετανός περιγράφει την έμπνευση ως μια διαδικασία που χαρακτηρίζει, ζωογονεί και διεγείρει την αντίδραση της προσωπικότητας – μέσω των κέντρων – μέχρι εκείνο το σημείο έντασης όπου ο ψυχικός έλεγχος είναι παρών και έκδηλος. Είναι ο τρόπος με τον οποίο η ενέργεια από την ψυχή μπορεί να πλημμυρίσει τη ζωή της προσωπικότητας, μπορεί να ρέει δια των κέντρων, διώχνοντας κάθε εμπόδιο, απαλλάσσοντας το ζηλωτή απ’ όλα τα υπολείμματα γοητείας και μάγια και τελειοποιώντας ένα όργανο από το οποίο μπορεί να ακουστεί η μουσική της ψυχής και αργότερα η μουσική ποιότητα της Ιεραρχίας.

Φυσικά, σημαίνει επίσης να εισπνεύσουμε. Όταν εισπνέουμε με αισιοδοξία ή έφεση, η ενέργεια από την ψυχή μπορεί να πλημμυρίσει το νου, φέρνοντας νέες ιδέες που διαπερνούν την προσωπικότητα, χωρίς ωστόσο να προέρχονται από αυτήν. Η θρησκευτική μουσική έχει μακρά παράδοση στη χρήση της μουσικής για να επιτύχει αυτό το αποτέλεσμα. Οι εκκλησίες είναι συνήθως ψηλά κτίρια που αποσκοπούν να ανυψώσουν τις σκέψεις και τις φιλοδοξίες σε πνευματικά επίπεδα, ενώ η εκκλησιαστική χορωδιακή μουσική συντίθεται κατά τρόπο ώστε να αξιοποιεί στο έπακρο αυτούς τους χώρους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί τεράστια αύξηση στον αριθμό των συνθέσεων χορωδιακής μουσικής, καθώς και στο ενδιαφέρον για την εκτέλεση και την ακρόαση της, τόσο της εγκόσμιας όσο και της θρησκευτικής. Θα ακούσουμε ένα σύντομο απόσπασμα από το *Misere Mei* του Allegri. Το έργο αυτό γράφτηκε τη δεκαετία του 1630 για την Καπέλα Σιξτίνα.

Πρόκειται για ένα εξαιρετο παράδειγμα εμπνευσμένης, αισιόδοξης και σύνθετης μουσικής – σε εννέα μέρη, κατανεμημένα σε 3 χορωδίες – γραμμένη για να εμπνέει και να ανυψώνει το πνεύμα.

Αν έπρεπε να βρείτε ένα μουσικό κομμάτι για να ορίσετε τη λέξη «έμπνευση», θεωρώ ότι αυτή η σύνθεση, με τη μελωδία της σοπράνο που υψώνεται πάνω από τη χορωδία, θα ήταν μια άριστη επιλογή.

Η μουσική δρα σε όλα τα επίπεδα, από το φυσικό και το αιθερικό έως την ψυχή.

Στα φυσικά/αιθερικά επίπεδα, ο ρυθμός είναι πιθανόν αυτό που μας επηρεάζει περισσότερο. Ακούμε τους χτύπους της καρδιάς της μητέρας μας όταν βρισκόμαστε στη μήτρα, ενώ οι δικοί μας χτύποι συνεχίζουν να κρατούν τον «δικό μας ρυθμό» καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής μας. Στις πρωτόγονες κοινωνίες, ο ρυθμός είναι η πρώτη όψη της μουσικής που εξελίσσεται και εκφράζεται μέσα από χορούς, ψαλμωδίες και τη χρήση τυμπάνων και άλλων κρουστών οργάνων. Ο ρυθμός της μουσικής είναι πάντα ζωτικής σημασίας για τη χορευτική μουσική, αλλά σε πολλά άλλα είδη της δημοφιλούς μουσικής και στην κλασική μουσική, τα τελευταία μερικά εκατοντάδες χρόνια, ο ρυθμός, αν και αποτελεί ουσιαστικό μέρος της μουσικής, δεν είναι ο κυρίαρχος παράγοντας. Σε μεγάλο μέρος της σύγχρονης δημοφιλούς μουσικής, ιδίως στο ραπ, ο ρυθμός αποτελεί και πάλι το κυρίαρχο χαρακτηριστικό.

Η μελωδία και η αρμονία απευθύνονται περισσότερο στο συναισθημά μας. Είναι ενδιαφέρον ότι, τον 13ο αιώνα, σημειώθηκε ένα τεράστιο άλμα προόδου στη μουσική, όταν η αρμονία άρχισε να βασίζεται σε τρίτες, οι οποίες προσδίδουν έναν πολύ πιο ζεστό και ευχάριστο ήχο σε σύγκριση με τον λιτό ήχο των τετάρτων και των πέμπτων, στις οποίες βασιζόταν προηγουμένως η μουσική. Αυτό το γνωρίζουμε μόνο από τα αρχεία της εκκλησιαστικής μουσικής – δεν γνωρίζουμε πώς μπορεί να ακουγόταν η πιο “δημοφιλής” μουσική εκείνη την εποχή. Με κάνει, όμως, να αναρωτιέμαι αν αυτός ήταν ένας από τους παράγοντες που οδήγησαν στην Αναγέννηση.

Το τραγούδι μπορεί να είναι κατά κύριο λόγο έκφραση συναισθήματος, αν και όχι απαραίτητα. Αν πάτε στην εκκλησία να τραγουδήσετε χριστουγεννιάτικα κάλαντα π.χ., ή αν τραγουδάτε με τους φίλους σας στα μπαρ, πιθανότατα πρόκειται για μια συναισθηματική αποκλειστικά εμπειρία. Αν όμως χρειαστεί να διαβάσετε μια παρτιτούρα, να τραγουδήσετε και ίσως να ερμηνεύσετε έναν ρόλο σε ένα σύνθετο μουσικό έργο, τότε θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε το νου σας.

Όταν χρησιμοποιείς το νου για να δώσεις έκφραση στο τραγούδι σου, μαθαίνεις να σκέφτεσαι τα συναισθήματα και τις συναισθηματικές αντιδράσεις με αντικειμενικό τρόπο. Αν τραγουδάς και υποδύεσαι ρόλους στην όπερα, στο κλασικό τραγούδι ή στο μουσικό θέατρο, τότε χρειάζεται να έχεις τον έλεγχο και να σκέφτεσαι πώς χρησιμοποιείς τη φωνή σου, τι επικοινωνείς και πώς ο ρόλος σου εντάσσεται στο σύνολο. Όπως συμβαίνει με πολλά πράγματα, δεν έχει τόση σημασία το τι κάνουμε, αλλά το πώς το κάνουμε, και αν επιλέγουμε να το μετατρέψουμε σε κάτι ιερό ή όχι.

Όταν η ψυχή έχει τον έλεγχο της ερμηνείας ενός μουσικού κομματιού, τότε βιώνουμε το είδος της εμπειρίας όπου νιώθουμε τον ερμηνευτή και το κοινό να βρίσκονται σε απόλυτη ισορροπία – ίσως να έχουμε την αίσθηση ότι μπορούμε να ακούσουμε ακόμα και μια καρφίτσα να πέφτει. Σε αυτό το είδος κυριαρχίας πάνω στη μουσική, η προσωπικότητα βρίσκεται εξ ολοκλήρου στην υπηρεσία της μουσικής, ενώ φαίνεται ότι αισθανόμαστε την παρουσία της ψυχής και της κοινότητας των ψυχών.

Όπου η ψυχή είναι ο βασικός συμμετέχων, θα περιμέναμε να δούμε ομαδικές δράσεις και, φυσικά, στο μεγαλύτερο μέρος της μουσικής απαιτούνται ομάδες μουσικών. Μια συναρπαστική παράσταση όπερας, χορωδίας, ορχήστρας ή ομάδας μουσικής δωματίου αποτελεί ένα θαύμα ομαδικής προσπάθειας – μια τεράστια ποικιλία ψυχών και προσωπικοτήτων, που συνεργάζονται όλες μαζί για να αναδείξουν την ψυχή της μουσικής.

Στη «Γοητεία», ο Θιβετανός επισημαίνει ότι

Υπάρχει ένας ανώτερος και καλύτερος τρόπος τραγουδιού που ενεργοποιείται από μια δι-αφορά στο σημείο έντασης και συνεπάγεται μια αναπνευστική διαδικασία που αντλεί την απαιτούμενη ενέργεια της αναπνοής από πηγές ανώτερες και πολύ πιο εκτεταμένες απ' όσες χρησιμοποιούνται φυσιολογικά· αυτή θα προκαλέσει την έμπνευση η οποία θα περι-λάβει ολόκληρο τον άνθρωπο και όχι μόνο τη συναισθηματική του αντίδραση στο θέμα του τραγουδιού και στο ακροατήριο του.

Όταν μας πλημμυρίζει η χαρά ή η προσμονή της διασκέδασης, ή μένουμε άφωνοι από θαυμασμό, καθώς παίρνουμε ανάσα, ο μαλακός ουρανίσκος μας ανυψώνεται. Αυτό δεν συμβαίνει τόσο συχνά κατά την κανονική αναπνοή ή την ομιλία, ενώ πιστεύω ότι μπορεί να βοηθήσει στο άνοιγμα ενός διαύλου προς τα ανώτερα πεδία. Ανυψώνεται επίσης όταν βή-χουμε, φτερνιζόμαστε, γελάμε ή κλαίμε – όλα αυτά μπορεί να είναι αποτέλεσμα της κάθαρ-σης συναισθημάτων που συχνά συνδέονται με την ψυχή και τον εξαγνισμό. Η ανύψωση του μαλακού ουρανίσκου είναι απαραίτητη για κάθε είδος κλασικού τραγουδιού, αλλά είναι πολύ λιγότερο συνηθισμένη στις πιο δημοφιλείς μορφές μουσικής, οι οποίες φαίνεται να βασίζονται περισσότερο στα συναισθηματικά και σωματικά επίπεδα.

Σύμφωνα με την κινεζική ιατρική, οι φωνές μας, όπως και η ψυχή, έχουν την έδρα τους στην καρδιά και εκφράζονται μέσω του κέντρου λαιμού. Αν εμπνέονται από την ψυχή ή το νου, έχουμε το τρίγωνο των ενεργειών –κεφάλι, καρδιά και λαιμός– τα οποία αποτελούν κέντρα δραστηριότητας των μαθητών. Σκεφτείτε τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνούμε – συχνά οι λέξεις φαίνεται να βγαίνουν από το στόμα μας πριν ακόμα τις σκεφτούμε και, μερικές φο-ρές, αν είμαστε συνδεδεμένοι με την ψυχή μας, διαπιστώνουμε ότι έχουμε πει ακριβώς το σωστό πράγμα, ενώ άλλες φορές είναι κάτι που ο συνειδητός μας νους ίσως να μην ήταν σε θέση να σκεφτεί. Όταν τραγουδάμε, δίνουμε στον εαυτό μας την ευκαιρία να συνδεθούμε με αυτή την ενορατική αντίληψη.

Όταν τραγουδάμε ομαδικά, αναπνέουμε ομαδικά και ηχούμε ομαδικά, οι ατέλειες κάθε φωνής αναμειγνύονται στον συνολικό ήχο και εξαφανίζονται. Αντί να ακούμε τη δική μας φωνή, αυτή χάνεται μέσα στον ήχο της ομάδας. Κάνοντάς το αυτό, παράγουμε κοινωνική και ομαδική συνοχή, καθώς και ένα αίσθημα σχέσης και συντροφικότητας με τους άλλους. Παρέχουμε, επίσης, στον εαυτό μας την ευκαιρία να βιώσει τη χαρά και τα σωματικά και συναισθηματικά οφέλη της βαθιάς αναπνοής και της έκφρασης του εαυτού.

Ως πνευματικός όμιλος, γνωρίζουμε ότι μπορούμε να επιτύχουμε περισσότερα συνεργαζό-μενοι απ' ό,τι το άθροισμα των ατομικών μας συνεισφορών. Γνωρίζουμε επίσης ότι ο τρόπος με τον οποίο απαγγέλλουμε τη Μεγάλη Επίκληση και ο τρόπος με τον οποίο εκφωνούμε το ΟΜ θα επηρεάσουν τη δύναμή της.

Έτσι, θα εξερευνήσουμε, τώρα, όλοι από κοινού την αναπνοή, τραγουδώντας ένα σύντομο τραγούδι.

Θα μάθουμε να τραγουδάμε ένα καντάτο του Τόμας Τάλις. Ο Τάλις έζησε τον 16ο αιώνα και ήταν ένας από τους σημαντικότερους συνθέτες θρησκευτικής μουσικής της εποχής του. Αν μας παρακολουθείτε διαδικτυακά, θα σας πρότεινα να χρησιμοποιήσετε ακουστικά για αυτό κομμάτι.

Προκειμένου να τραγουδήσουμε, πρέπει να αναπνέουμε βαθιά – και για τους τραγουδιστές, βαθιά σημαίνει χαμηλά στο σώμα. Αφήστε τα κατώτερα πλευρά σας, τη λεκάνη και την κοιλιά σας να διευρυνθούν, αλλά συγκρατήστε την προσοχή σας στο νου. Για να βοηθούμε σε αυτό, θα εκπνεύσουμε όλοι μαζί μετρώντας μέχρι το 3 και, καθώς το κάνετε, τραβήξτε μέσα την κοιλιά σας. Στη συνέχεια, θα εισπνεύσουμε όλοι μαζί 1 φορά και, καθώς το κάνετε, φανταστείτε ότι μόλις λάβατε κάποια υπέροχα νέα. Έχοντας τότε τους πνεύμονές μας γεμάτους με αέρα, ας εκφωνήσουμε το «ΟΜ».

Εκπνοή 1, 2, 3, Εισπνοή ΟΜ

Θα το επαναλάβουμε κατά τον ίδιο τρόπο, όμως αυτή τη φορά προσθέτοντας ότι θα φαντάζεστε ότι αναπνέετε όχι μόνο μέσα στους πνεύμονες, αλλά και μέσα στα αυτιά σας και το νου σας. Ταυτόχρονα, μπορείτε να σκεφτόσαστε τη σημασία που έχει το «άνοιγμα του επωαστικού νου», όπως κάνουμε στους Διαλογισμούς της Πανσελήνου.

Επαναλάβετε την αναπνοή και το ΟΜ.

Ας μάθουμε ένα απλό τραγούδι, τραγουδώντας το όλοι μαζί. Είναι του Τόμας Τάλις, ενός Άγγλου συνθέτη που έγραφε μουσική τον 16ο αιώνα.

Ακούστε ολόκληρο το κομμάτι. Έχει μόνο 4 φράσεις.

Τάλις –

Δόξα σε Σένα, Θεέ μου, τη νύχτα αυτή,

για κάθε ευλογία φωτεινή.

Κράτησέ με, φύλαξέ με, ω Βασιλέα των Βασιλέων,

κάτω απ’ τη θεική Σου, των φτερών την ισχύ.

Φωνηεντισμός και Ιερός Λόγος

Ian Welch

Αγαπητοί φίλοι, είναι μεγάλη χαρά και ιδιαίτερη τιμή για μένα η πρόσκληση να μιλήσω κατά τη σημερινή Παγκόσμια Ημέρα Επίκλησης με θέμα τον δημιουργικό λόγο, ένα θέμα που συνδέεται βαθιά με τον σκοπό αυτής της πνευματικής εορτής και το οποίο κατέχει ξεχωριστή θέση στην καρδιά μου εδώ και πολλά χρόνια. Θα ήθελα να ξεκινήσω αυτές τις σκέψεις παραθέτοντας ορισμένους εφελκυστικούς στίχους του μεγάλου Αμερικανού υπερβατικού ποιητή, Γουόλτ Γουίτμαν, ως εισαγωγή στην σημερινή μου ομιλία, καθώς διατηρούμε στο νου μας την τονική σκέψη – «Ας καταστρέψουν τα ομαδικά πυρά τον πέπλο που κρύβει την Όψη του Πατρός».

«Φωνητική έκφραση, μέτρο, συγκέντρωση, αποφασιστικότητα, και η θεία δύναμη της εκφοράς του λόγου:

Έχεις άραγε γεμάτους πνεύμονες και εύπλαστα χείλη, από μακρά δοκιμασία; Από εντατική πρακτική; Από πλευράς σωματικής διάπλασης;

Προσεγγίζεις... με τον δέοντα τρόπο τη θεία δύναμη για να εκφέρεις λόγο;

...Διότι μόνο τώρα, επιτέλους, ύστερα από πολλά χρόνια, μετά από αγνότητα, φιλία, δημιουργία...

Μετά από έναν ελεύθερο χωρίς φραγμούς λαιμό, μετά από αφομοίωση εποχών, ιδιοσυγκρασιών, φυλών...

Μετά από όλα αυτά, και πολλά ακόμη, είναι ίσως μπορετό να έρθει σ’ έναν άνδρα, σε μια γυναίκα,

Η θεία δύναμη της εκφοράς των λέξεων.

...Τα πάντα αναμένουν τις κατάλληλες φωνές.

Πού βρίσκεται το εκπαιδευμένο και τέλειο όργανο;

Πού βρίσκεται η ανεπτυγμένη ψυχή;

Διότι βλέπω πως κάθε λέξη που εκφέρεται από εκεί έχει

Βαθύτερους, γλυκύτερους, νέους ήχους, που αδυνατούν να υπάρξουν αλλιώς.

Βλέπω κλειστά μυαλά και χείλη...

Μέχρις ότου έρθει αυτό που έχει την ιδιότητα να χτυπά και να ανοίγει

Μέχρι να έρθει αυτό που έχει την ιδιότητα να ανασύρει στην επιφάνεια όσα κοιτώνται

Σε αδράνεια, όμως πάντοτε ενεργά σε κάθε λέξη».

Οι παραπάνω στίχοι από το εξαιρετικό ποίημα του Γουόλτ Γουίτμαν *Φωνηεντισμός (Vocalism)*, που δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 1860, προέρχονται προφανώς από εκείνο που ο ίδιος ο ποιητής θα χαρακτήριζε «ανεπτυγμένη ψυχή». Ο Γουίτμαν υποστηρίζει ότι η άσκηση της αληθινής φωνητικής τέχνης, από άτομα και ομάδες, εμπεριέχει την αφομοίωση της επίδρασης από εποχές, ιδιοσυγκρασίες και φυλές, όντας, επομένως, προϊόν πολλών ζώων ως αισθαντικών και νοημόνων όντων· τουτέστιν, μιας μακρόχρονης εξελικτικής πορείας. Εάν οι ενοράσεις του Γουίτμαν ισχύουν, τότε μπορεί να απαιτηθεί πολύς χρόνος και πολλές ενσάρκώσεις, προκειμένου η ανθρωπότητα να αποκτήσει την εμπειρία και την ευαισθησία που απαιτούνται προκειμένου να χρησιμοποιήσει το χάρισμα της ομιλίας με γνήσια επικλητική και εφελκυστική δυναμική, ως μέσο για το πυρ της θείας αγάπης.

Κατά μία σημαντική έννοια, αυτός ακριβώς ο προβληματισμός για τον λόγο και τη διαμόρφωση της δημιουργικής ομιλίας, όπως την ονόμαζε ο Ρούντολφ Στάινερ, χαρακτηρίζει όλους εμάς που συγκεντρωθήκαμε σ’ αυτή τη Συνδιάσκεψη, στον βαθμό που συνδεόμαστε βαθιά με τα αλτρουιστικά ιδεώδη και τις προθέσεις μετασχηματισμού που απορρέουν από τη Μεγάλη Επίκληση. Τα προφητικά λόγια του Γουίτμαν για την φωνητική ποιότητα και οι λεπτομερείς υποδείξεις του Στάινερ σχετικά με την καλλιτεχνική και αποτελεσματική εκφορά της ομιλίας, αξίζει ίσως να ληφθούν υπόψη, καθώς ενωνόμαστε στην εσωτερική μας υπηρεσία, για να γίνουμε αληθινά επικλητικοί της Ιεραρχικής και Λογοϊκής ενέργειας, ώστε να καταστρέψουμε τον πέπλο που κρύβει την όψη του Πατρός. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα ιδανικά και οι προβληματισμοί του Γουίτμαν και του Στάινερ είναι και δικά μας ιδανικά και προβληματισμοί, διότι η ικανότητα να μιλάει κάποιος με επικλητική και εφελκυστική αποτελεσματικότητα δεν είναι κάτι ασήμαντο, αλλά προ πάντων η δημιουργική ικανότητα να συνδέουμε τον πνευματικό ζηλωτή με την Ιεραρχία, τον Χριστό και τις ζωοποιές ενέργειες μετασχηματισμού που εισρέουν από τη Σαμπάλλα.

Ίσως αξίζει να αναλογιστούμε ότι σε παλαιότερες εποχές, η ρητορική και η τέχνη του προφορικού λόγου αποτελούσαν αντικείμενα σοβαρής και επίπονης μελέτης. Οι ομιλητές επέλεγαν, διαμόρφωναν και εκφωνούσαν τους λόγους τους, όχι ως αποτέλεσμα στιγμιαίας παρόρμησης, αλλά με επίγνωση και πρόθεση. Αυτή η μακραίωνη παράδοση, που απαιτούσε από τον ομιλητή συνειδητή γνώση τόσο του φυσιολογικού όσο και του καλλιτεχνικού του οργάνου, σημαίνει ότι τα ιδεώδη του Γουίτμαν και του Στάινερ σχετικά με την τέχνη του λόγου δεν προέκυψαν από το πουθενά. Αντιθέτως, εντάσσονται σε μια βαθιά και πολυσχιδή πολιτισμική παράδοση, με ρίζες που διατρέχουν πολλούς λαούς και πολλούς αιώνες. Αυτή η παράδοση χρονολογείται από τα βάθη των αιώνων, μέχρι τους μεγάλους σοφούς που πρώτοι απάγγειλαν και αργότερα κατέγραψαν τους μαντρικούς ύμνους των Βεδών, αναγνωρίζοντας στην *Vach* την αρχέγονη θηλυκή όψη του Λόγου και πηγή του θεϊκού δημιουργικού λόγου και ήχου. Κατά τη σημερινή Παγκόσμια Ημέρα Επίκλησης αξίζει ιδιαίτερα να σημειώσουμε τη φωνητική συγγένεια των ιερών λέξεων *Vach* και *Om* με το γερμανικό ρήμα *erwachen* και την αγγλοσαξονική του μορφή *awaken* ή *wake* — «αφυπνίζω», «ξυπνώ». Η σύνδεση αυτή ανάμεσα στη θεϊκή ομιλία και την αφύπνιση υποδηλώνει τη δύναμη πυροδότησης των λέξεων και της ομιλίας, που ενεργοποιούν τους σπόρους της ζωής μέσα σε καθετί. Η ίδια αυτή ζωτική δύναμη αφύπνισης διακρίνεται και στην ισχυρή, εφελκυστική εντολή της Ιέρειας των Δελφών προς τους πνευματικούς αναζητητές: «Γνῶθι σαυτόν», ένας σπερματικός διαλογισμός συνήχησης, χαραγμένος επάνω από την είσοδο του περίφημου Ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς. Αυτά τα λόγια ψάλλονταν για να αφυπνίσουν τους πνευματικούς αναζητητές ώστε να αναγνωρίσουν τη θεία προέλευση της ψυχής. Η ανάλογη ευλάβεια προς τον λόγο και τον ήχο διακρίνεται επίσης στο Πλατωνικό ιδεώδες της «αληθινής ρητορικής», ή της “*ψυχαγωγίας*”, ως μορφή τέχνης που οδηγεί την ψυχή προς την αλήθεια. Εξίσου σχετική με το θέμα της Επίκλησης είναι και η εναρκτήρια περικοπή του Κατά Ιωάννην Ευαγγελίου, με τη διακήρυξη ότι ο Λόγος, η ιερή αρχέγονη Λέξη, αποτελεί την κοσμική πηγή του Φωτός και της Ζωής. Είναι ακριβώς αυτή η ζωογόνος ενέργεια, της θέλησης-για-το καλό, της αγάπης και του φωτός που, στη Μεγάλη Επίκληση, ο συνειδητός ομιλητής επιδιώκει, στο πλαίσιο της υπηρεσίας του, να συνδεθεί μαζί της και να την επικαλεστεί προς όφελος της ανθρωπότητας, ενώ η τέχνη του λόγου συμβάλλει στη δημιουργία της «Ατραπού του Φωτός» για τον Χριστό, τον ερχόμενο Παγκόσμιο Δάσκαλο.

Η επίκληση της δύναμης της Λέξης και της ομιλίας απαιτεί τη δέουσα ευλάβεια και όχι μια τακτική, μηχανική ή τυπική αντιμετώπιση. Ο λόγος, ως θείο χάρισμα και στοιχείο που χαρακτηρίζει κατεξοχήν τον άνθρωπο, αξίζει να αντιμετωπίζεται με σεβασμό. Επιπλέον, τα ζητήματα της τεχνικής αξίζουν προσεκτικής μελέτης, όχι ως απλά «μυστικά του επαγγέλματος», αλλά ως έκφραση του οφειλόμενου σεβασμού προς τους ενεργειακές ωθήσεις που εκπορεύονται από τα ανώτερα πεδία και εισρέουν στον ανθρώπινο κόσμο· ενέργειες που μπορούν να οδηγήσουν την ψυχή σε καθαρότερη αντίληψη των πνευματικών ιδεωδών· ενέργειες για διανομή που φέρουν τη δύναμη να μετασχηματίσουν την ανθρώπινη συνείδηση και την ανθρώπινη κοινωνία, και επιπλέον πόρους για την ανάπτυξη, αναδιαμόρφωση και λύτρωση ολόκληρου του δημιουργημένου κόσμου. Όταν ο ομιλητής εργάζεται σε συνειδητή ευθυγράμμιση με την ψυχή, τότε ο κατάλληλα σμιλευμένος ήχος της Ομιλίας μπορεί να λειτουργήσει ως κλειδί επίκλησης και ως αγωγός για τις ζωογόνες, συνθετικές ενέργειες της Σαμπάλλα, στον κάθετο άξονα του σταυρού της υπηρεσίας. Καθήκον του ομιλητή είναι να διαμορφώσει αυτόν τον αγωγό, έτσι ώστε τα ύδατα της ζωής να μπορέσουν να διαχυθούν μέσω της αναπνευστικής οδού και του λάρυγγα —του κέντρου λαϊμού— και να κυκλοφορήσουν εφελκυστικά μέσα στον Κόσμο, στον οριζόντιο άξονα.

Τέτοιος είναι ο δυνητικός σκοπός, η δύναμη και η πρόθεση των υποδείξεων του Ρούντολφ Στάινερ σχετικά με τη νέα τέχνη της Δημιουργικής Διαμόρφωσης του Λόγου, η οποία στηρίζεται σε ένα βαθύ εννοιολογικό υπόβαθρο και σε λεπτομερείς πρακτικές οδηγίες. Η ολόπλευρη εμβάθυνση του Στάινερ στη θεοσοφική διδασκαλία τον οδήγησε να θεωρεί τους επιμέρους ήχους —ή φωνήματα— ως καθ’ εαυτού υπάρξεις. Θεωρούσε ότι τα σύμφωνα, τα διαμορφωτικά στοιχεία του λόγου, εκπορεύονται από ανώτερες Αγγελικές Οντότητες που συνδέονται με τον Ζωδιακό, ενώ ορισμένα αρχετυπικά φωνήεντα — το ψυχικό στοιχείο που πάλλεται μέσα στο ρεύμα της αναπνοής— αντιστοιχούν στους πλανήτες και στον Ήλιο. Με μια τέτοια θεώρηση, η ομιλία υψώνεται άμεσα στην κοσμική της διάσταση και οι ήχοι χαίρουν εκτίμησης, ως θεϊκή ακουστική παλέτα της τέχνης του ομιλητή, όπου κάθε αρχετυπικός ήχος διαθέτει τη δική του ιδιαίτερη τονικότητα, κίνηση, ποιότητα και συσχέτιση. Έτσι, για παράδειγμα, ο φθόγγος /a:/ συνδέεται με την Αφροδίτη, ο /ei/ με τον Άρη, ο /i:/ με τον Ερμή, ο /eu/ (όπως στο oh) με τον Δία και ο /u:/ με τον Κρόνο, ενώ κάθε πλανητικός ήχος συνοδεύεται από τη δική του χαρακτηριστική κίνηση. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι αρχετυπικοί αυτοί ήχοι, όπως τους περιγράφει ο Στάινερ, δεν απαντώνται μόνο στις γερμανικές γλώσσες, αλλά εμφανίζονται ευρύτερα σε πλήθος γλωσσικών παραδόσεων. Επομένως, τυχόν ενστάσεις, σχετικά με γλωσσικούς διαχωρισμούς, στις οδηγίες του Στάινερ για την ομιλία, στερούνται βάσης και ισχύος.

Οδηγώντας τους ήχους σε ζωντανή άρθρωση, ο ομιλητής επιδιώκει να προσεγγίσει εκείνο που η ανθρωποσοφική διδασκαλία για την ομιλία αποκαλεί «πίσω χώρο» (back space): τον χώρο της δημιουργικής φαντασίας, όπου ο άνθρωπος συλλαμβάνει εσωτερικά τα ανώτερα πεδία της πνευματικής ενόρασης και έμπνευσης, ενώ μια τριμερής επαφή δημιουργείται από το επίπεδο της ανθρώπινης υπηρεσίας με την αγάπη του Χριστού και της Ιεραρχίας και τη Θέληση-για-το καλό του Πατρός. Με κάθε εισπνοή, η δημιουργική φαντασία του ομιλητή εκτείνεται προς τα πίσω και ανέρχεται μέσα σε αυτόν τον επικλητικό και εφελκυστικό χώρο, συνδεόμενη συνειδητά με μια συγκεκριμένη πρόθεση της θέλησης, κι έπειτα εκφράζει αυτή την πρόθεση μέσω στενής σύνδεσης με το παλλόμενο ρεύμα της αναπνοής και το όργανο της ομιλίας, προκειμένου να προβάλλει ζωντανές και συνειδητές σκέψεις στο άμεσο αιθερικό και πυκνό φυσικό περιβάλλον. Αρχικά, όλη αυτή η διαδικασία μοιάζει τεχνητή και προκαλεί αμηχανία. Με την εξάσκηση, όμως, η τεχνική ευαισθησία που αναπτύσσεται μπορεί να γίνει ένα φυσικό στοιχείο προσέγγισης του καθενός στην προφορική επικοινωνία. Με κάθε εισπνοή, οι πνεύμονες —τους οποίους μπορούμε να φανταστούμε σαν φτερά αγγέλων— ανυψώνονται, ενώ με κάθε εκπνοή η γλωσσική πράξη απελευθερώνεται και αποκτά την ελευθερία να απογειωθεί. Ιδιαίτερη σημασία έχει εδώ αυτή η έννοια της απελευθέρωσης, της εκτόξευσης του λόγου στον πρόσθιο χώρο, σαν ακόντιο ή βέλος επιθυμίας, καθώς ο στόχος είναι να μοιράζουμε την ενέργεια, αντί να την κρατάμε εγωιστικά για τον εαυτό μας και να την περιορίζουμε μέσα στη «φούσκα» της ζώνης βολής μας. Χρειάζεται τόλμη για να διαρρήξουμε αυτό που η σκηνοθετής Τζόαν Λίτλγουντ περιέγραψε ως «μικροαστική φούσκα».

Οι ασκήσεις ομιλίας αποσκοπούν στην ενίσχυση της ζωντανής, αιθερικής σχέσης του ανθρώπου με το ρεύμα της αναπνοής και τα όργανα της ομιλίας — τη σκληρή και μαλακή υπερώα, τη γλώσσα, τα χείλη και τη φατνιακή ακρολοφία — ενώ βοηθούν, με την πάροδο του χρόνου και την εμπειρία, να προσδωθεί ζωντάνια στο λόγο, χρησιμοποιώντας τον ήχο για να υφάνει αιθερικές σκεπτομορφές, έτσι ώστε αυτές να μπορούν να συνυπάρχουν μέσα στη δημιουργική φαντασία και μέσα στον ζωντανό φυσικό χώρο. Στο πλαίσιο αυτό, ο Στάινερ τονίζει τη σημασία που έχει η φαντασία στη δημιουργία εικόνων, κι ότι επίσης πρέπει να μάθουμε να διακρίνουμε τις διαφορετικές μορφές καλλιτεχνικής και συνειδητής εκφοράς

του λόγου. Στο σημείο αυτό, διακρίνει τρεις βασικούς τρόπους ομιλίας – τον λυρικό, τον επικό και τον δραματικό – καθένας από τους οποίους απαιτεί τη δική του ιδιαίτερη τεχνική. Όταν κάποιος διδάσκει ή δίνει μια διάλεξη, θα τον βοηθούσε ιδιαίτερα η ανάπτυξη της ικανότητας να χρησιμοποιεί και τους τρεις τρόπους ομιλίας ταυτόχρονα, σε μια ποικίλη και εκφραστική παλέτα.

Στη σύντομη αυτή παρουσίαση δεν είναι δυνατόν να εξετάσουμε διεξοδικά τον πλούτο των υποδείξεων που μας κληροδότησαν ο Ρούντολφ και η Μαρί Στάινερ σχετικά με την τέχνη του ομιλείν. Μπορούμε, ωστόσο, να αποκτήσουμε μια πρώτη αίσθηση της Δημιουργικής Διαμόρφωσης της Ομιλίας εφαρμόζοντας τις τεχνικές του Στάινερ για τη δραματική, λυρική και επική ομιλία στη Μεγάλη Επίκληση ως έκφραση των πυρών της ομαδικής ζωής. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, η Λυρική ομιλία θεωρείται ότι ασκεί ισχυρή επίδραση στη σφαίρα του συναισθήματος και στο πυρ της αγάπης, η Επική ομιλία μάς συνδέει δυναμικά με το πεδίο της ενσωματωμένης δημιουργικής θέλησης, ενώ η Δραματική ομιλία χαρακτηρίζεται από μια ισχυρή μανασική ώθηση, που αντισταθμίζεται από μια σταθερή και άμεση πρόθεση να επικοινωνήσουμε διαύγεια σκέψης. Μπορούν, επομένως, να γίνουν συσχετισμοί ανάμεσα στους τρεις αυτούς τρόπους έκφρασης και το φως, την αγάπη και τη θέληση του Θεού, όπως προσδιορίζονται στη Μεγάλη Επίκληση. Για να το αποδώσουμε παραστατικά, η δραματική ομιλία εκτείνεται άμεσα και οριζόντια σε ευθείες γραμμές· η λυρική ομιλία κυλά σαν ηχητικός καταρράκτης που πέφτει ήρεμα από ψηλά, περιβάλλοντας και αγκαλιάζοντας· ενώ η επική ομιλία εκφράζεται σε μεγάλες, πλαστικές καμπύλες, χαράζοντας το πνεύμα στην ύλη. Οι διαφορετικοί αυτοί τρόποι ομιλίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν, ανάλογα με το νόημα κάθε στροφής, ώστε να ζωντανέψουν και να προσδώσουν εκφραστική δύναμη στη Μεγάλη Επίκληση, ως πράξη εθελοντικής και με αγάπη υπηρεσίας, καθώς και ως μέσο για την ομαδική ζωή να καταστρέψει τον πέπλο που κρύβει την Όψη του Πατρός.

Για να αποκτήσουμε τώρα μια άμεση εμπειρία αυτού του τρόπου εργασίας, σας προσκαλώ να ενώσετε τη φωνή σας με τη δική μου, εκφέροντας το OM με τον δραματικό, τον λυρικό και τον επικό τρόπο, ηχώντας την ιερή αυτή συλλαβή, κατά σειρά, τρεις φορές, ώστε να διερευνήσουμε πώς οι διαφορετικές ποιότητες έκφρασής της μπορούν να εφαρμοστούν στην καταστάλαξη των πνευματικών ενεργειών.

Αρχικά, στον δραματικό τρόπο, απλώνοντας τον ήχο προς ένα συγκεκριμένο σημείο του χώρου, με ευθείες και καθαρά κατευθυνόμενες γραμμές: OM... OM... OM...

Ύστερα, στον λυρικό τρόπο, αφήνοντας τον ήχο να κυλήσει σαν καταρράκτης από ψηλά, πάνω από την κορυφή του κεφαλιού και φτάνοντας ως κάτω στα πόδια να συνεχίσει να ρέει προς τα έξω: OM... OM... OM...

Και τέλος, στον επικό τρόπο, σμιλεύοντας με πλαστικότητα μεγάλες καμπύλες μέσα στον χώρο και ενσωματώνοντας τη δύναμη της κατευθυνόμενης θέλησης: OM... OM... OM...

Κλείνοντας, θα απαγγείλουμε όλοι μαζί τη Μεγάλη Επίκληση, στροφή προς στροφή και τρόπο προς τρόπο, ώστε να αποκτήσουμε τη δική μας υποκειμενική εμπειρία για κάθε τρόπο, όπως λειτουργεί συνηχώντας σε αυτές τις λέξεις, με πλανητική σημασία και νόημα. Το τελευταίο OM, με το οποίο ολοκληρώνεται η Επίκληση, θα ακολουθηθεί από σιωπή. Επιτρέψτε μου, λοιπόν, να σας ευχαριστήσω εκ των προτέρων για την ευγενική σας προσοχή και τη συνεργασία σας στο επικλητικό αυτό έργο.

*Από την εστία του Φωτός μέσα από τη Διάνοια του Θεού
Ας διαχυθεί φως μέσα στις διάνοιες των ανθρώπων.
Το Φως ας κατέλθει στη Γη.*

*Από την εστία της Αγάπης μέσα από την Καρδιά του Θεού
Ας διαχυθεί αγάπη μέσα στις καρδιές των ανθρώπων.
Είθε ο Χριστός να γυρίσει στη Γη.*

*Από το κέντρο όπου η Θέληση του Θεού είναι γνωστή
Ο σκοπός ας καθοδηγεί τις μικρές θελήσεις των ανθρώπων –
Ο σκοπός που οι Διδάσκαλοι γνωρίζουν και υπηρετούν.*

*Από το κέντρο που ονομάζουμε φυλή των ανθρώπων
Το Σχέδιο της Αγάπης και του Φωτός ας πραγματοποιηθεί
Και είθε να σφραγίσει την πύλη του κακού.*

*Το Φως, η Αγάπη και η Δύναμη
ας αποκαταστήσουν το Σχέδιο πάνω στη Γη.*

OM. OM. OM.

οΟο

«Το Τέλος του Χρόνου» – Το Τέλος του Πέπλου;

Ana Lucia Mercé

Το 1980, οι συζητήσεις μεταξύ των Jiddu Krishnamurti και David Bohm δημοσιεύτηκαν σε βιβλίο, με τίτλο *Το Τέλος του Χρόνου*, όπου έθεταν ερωτήσεις και πρότειναν απαντήσεις για το πώς θα μπορούσε να ανατραπεί η αντίληψη για τον χρόνο με ψυχολογικό τρόπο (νοητική διαδικασία). Υπάρχουν πολύ περισσότερα από όσα φαίνονται με το μάτι... και τον εγκέφαλο. Η σκέψη και η γνώση προέρχονται από τον χρόνο.

Ποια θα ήταν επομένως η κατεύθυνση για τον τερματισμό του «χρόνου», προκειμένου να τραβηχτεί το Πέπλο, η Γοητεία που κρύβει την Πνευματική Αντίληψη και Σοφία;

Η Ana Lucia Mercé είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια με εκπαίδευση στη Χημική Μηχανική και στις Περιβαλλοντικές Επιστήμες. Έχει επίσης σπουδάσει Φαρμακευτικά Φυτά, Αρωματοθεραπεία και Εναλλακτική Ιατρική. Δημιούργησε την BTI Expertise το 2015. (Beyond The Invisible).

Για να παρακολουθήσετε αυτή την ομιλία σε βίντεο, μεταβείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο

https://www.lucistrust.org/el/arcane_school/conference/conference_as